

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Η αρμοδιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη χορήγηση αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Η περίπτωση του δήμου Καλαμάτας»

Κωνσταντοπούλου Όλγα

**Εποπτεία: Κ. Αθανασία Τριανταφυλλοπούλου,
Επίκουρος Καθηγήτρια**

Καλαμάτα, Απρίλιος 2010

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	5
Κεφάλαιο 1: Η Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	7
1.1 Η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	7
1.2 Α΄ και Β΄ βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	9
1.3 Η αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	11
1.4 Οι αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	13
1.5 Η οικονομική αυτοτέλεια της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	18
1.6 Η έννοια των κρατικών και τοπικών υποθέσεων.....	21
1.7 Η χορήγηση αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος-ως τοπική υπόθεση.....	29
Κεφάλαιο 2: Καταστήματα ή επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	32
2.1 Ορισμός των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	32
2.2 Χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	37
2.3 Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	40
2.4 Γενικές διατάξεις περί των αδειών για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	45
2.5 Αντικατάσταση Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	49
2.6 Αφαίρεση άδειας καταστημάτων/ σφράγισή τους.....	51

Κεφάλαιο 3: Ερευνητικό Μέρος.....	54
3.1 Έρευνα στο Δήμο Καλαμάτας.....	54
3.2 Έρευνα στην Δημοτική Αστυνομία.....	56
3.3 Έρευνα στην Αστυνομία.....	57
3.4 Έρευνα στην Υγειονομική Υπηρεσία.....	59
3.5 Έρευνα στους δημότες Καλαμάτας.....	62
3.5.1 Προσωπικά στοιχεία ερωτηθέντων.....	62
3.5.2 Ανάλυση ερωτήσεων περί καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	64

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Καταστήματα στα οποία ο δήμος Καλαμάτας έδωσε άδεια.....	54
Πίνακας 2: Περιοχή και είδος καταστημάτων που υπάρχουν στη γειτονιά τους.....	64

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1: Το φύλο του δείγματος.....	62
Σχήμα 2: Η ηλικία του δείγματος.....	63
Σχήμα 3: Το επάγγελμα του δείγματος.....	63
Σχήμα 4: Προβλήματα από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	65
Σχήμα 5: Βαθμός ανταπόκρισης δήμου στα προβλήματα από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	67
Σχήμα 6: Αριθμός δημοτών που απευθύνθηκαν στο δήμο.....	67
Σχήμα 7: Λόγοι που δεν απευθύνθηκαν στο δήμο.....	68
Σχήμα 8: Πρόβλημα για το οποίο απευθύνθηκαν στο δήμο.....	69
Σχήμα 9: Άλλες υπηρεσίες που απευθύνθηκαν για να λύσουν τα προβλήματα από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.....	69
Σχήμα 10: Βαθμός που οι άλλες υπηρεσίες έλυσαν το πρόβλημα τους.....	70

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Επιθεωρήσεις της Υγειονομικής Υπηρεσίας Ιανουάριος 2009- Οκτώβριος 2009.....	59
Διάγραμμα 2: Συστάσεις Υγειονομικής Υπηρεσίας.....	60
Διάγραμμα 3: Μηνύσεις Υγειονομικής Υπηρεσίας.....	60
Διάγραμμα 4: Έγκριση άδειας από την Υγειονομική Υπηρεσία.....	60
Συμπεράσματα.....	71
Βιβλιογραφία.....	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Επιθεωρήσεις Ιανουάριος 2009-Οκτώβριος 2009.....	74

Περίληψη

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν σήμερα τη θεσμική έκφραση των πόλεων και γενικότερα των αστικών κέντρων, στο πλαίσιο του πολιτικού και διοικητικού συστήματος της χώρας. Μια από τις αρμοδιότητες τους είναι η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.

Στο άρθρο 5 της ΥΔ Α1β/8577/1983 αναφέρεται ότι: «Καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος είναι τα καταστήματα στα οποία γίνεται παρασκευή ή / και διάθεση σε πελάτες (καθισμένους, όρθιους, περαστικούς) φαγητών ή και γλυκισμάτων ή οποιουδήποτε άλλου παρασκευάσματος τροφίμων ή ποτών ή αποθήκευση ή συντήρηση ή εμπορία κάθε είδους τροφίμων ή ποτών, καθώς και τα καταστήματα προσφοράς υπηρεσιών εξαιτίας των οποίων μπορεί να προκληθεί βλάβη στη δημόσια υγεία, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην παρούσα και στις άλλες υγειονομικές διατάξεις».

Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων και των επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος χορηγείται από το δήμαρχο ή το πρόεδρο της κοινότητας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που εκδίδεται μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου. Για τον προέλεγχο το συμβούλιο λαμβάνει υπόψη του οπωσδήποτε ζητήματα που αφορούν τις χρήσεις γης, τους όρους δόμησης, την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος, την προστασία του αιγιαλού και της παραλίας, των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων, τη δασική νομοθεσία, καθώς και τις εν γένει λειτουργίες της πόλης (άρθρο 25, παρ. 1 και 2 του ΔΚΚ).

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει κατ' αρχήν, μετά από προέλεγχο του αιτήματος του ενδιαφερομένου, και μετά χορηγείται άδεια από το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτουν υγειονομικές, πολεοδομικές και άλλες διατάξεις. Τούτο κρίνεται αναγκαίο προκειμένου η άδεια να χορηγείται, αφού εξετασθεί η κάθε περίπτωση, πριν προβεί ο ενδιαφερόμενος σε οποιαδήποτε επένδυση.

Σκοπός όμως της παρούσας μελέτης δεν είναι μόνο να μελετήσει την τοπική αυτοδιοίκηση και τη χορήγηση άδειας στα καταστήματα υγειονομικού

ενδιαφέροντος, αλλά και το ρόλο του δήμου Καλαμάτας, της δημοτικής αστυνομίας, της αστυνομίας και της υγειονομικής υπηρεσίας για την χορήγηση άδειας και τον έλεγχο των καταστημάτων αυτών. Επίσης, με απλή δειγματοληψία, επιλέχθηκαν 60 δημότες του δήμου Καλαμάτας και ρωτήθηκαν για τα καταστήματα Υγειονομικού ενδιαφέροντος που υπάρχουν στη γειτονιά τους και τα προβλήματα που αυτά δημιουργούν. Έτσι, προέκυψαν κάποια συμπεράσματα σχετικά με ποια καταστήματα δημιουργούν προβλήματα και τι είδους προβλήματα προκαλούν.

Κεφάλαιο 1: Η Τοπική Αυτοδιοίκηση

1. 1 Η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένας θεσμός του Δημοσίου Δικαίου που ταυτίζεται απόλυτα με την έννοια της Συνταγματικής κατοχύρωσης. Κύριος σκοπός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η διαχείριση των τοπικών κοινών υποθέσεων από ένα αντιπροσωπευτικό όργανο της τοπικής κοινωνίας. Η αναγκαιότητα της είναι μεγάλη και η ευθύνη της είναι πολύ σημαντική, διότι επιφορτίζεται με όλες τις υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης.

Ως θεσμός, η Τοπική Αυτοδιοίκηση στο ελληνικό κράτος λειτούργησε για πρώτη φορά στην Αρχαία Ελλάδα κατά τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και αναδείχθηκε ιδιαίτερα κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας από τον Καποδίστρια (16-4-1828). Το 1833 καθιερώθηκε το Σύστημα της ενιαίας διαίρεσης της χώρας σε μονάδες Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εμφανίστηκε για πρώτη φορά η έννοια της Τοπικής Αυτονομίας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελείται σήμερα από την πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, δηλαδή τους Δήμους και τις Κοινότητες, και τη δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, δηλαδή τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.¹ Σήμερα υπάρχουν 914 Δήμοι και 120 Κοινότητες (προηγούμενη κατάσταση: 5.800 περίπου Δήμοι και Κοινότητες). Επικεφαλής των Δήμων είναι οι Δήμαρχοι, οι Κοινοτάρχες και τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια αντίστοιχα.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που διοικούν τις τοπικές υποθέσεις, έχουν διοικητική αυτοτέλεια και διευθύνονται από τοπικά αιρετά όργανα. Πρόκειται δηλαδή για νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου στο πλαίσιο των οποίων μορφοποιείται το τοπικό υποσύνολο του λαού και οργανώνεται σε πολιτικά αυτόβουλες διοικητικές ενότητες που διοικούν τις τοπικές υποθέσεις. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν σκοπό να δημιουργήσουν

¹ Βλέπε: <http://www.ecocrete.gr/index.php>

ευκαιρίες ενεργητικής συμμετοχής του πολίτη στα κοινά και να ενδυναμώσουν το αίσθημα ευθύνης και καθήκοντος του πολίτη απέναντι στη κοινωνία.²

Τα όργανα των ΟΤΑ εκλέγονται απευθείας από το λαό με άμεση, μυστική, και καθολική ψηφοφορία κάθε 4 χρόνια. Η αμεσότητα της εκλογής των οργάνων αποτελεί έκφραση λαϊκής κυριαρχίας. Επιπρόσθετα, είναι μονομελή, ο Δήμαρχος ή ο αντιδήμαρχος για τους δήμους, ο Πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος για τις κοινότητες και συλλογικά, το Δημοτικό Συμβούλιο και η Δημαρχιακή Επιτροπή. Ο Δήμαρχος και ο Πρόεδρος εκτελούν τις αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, ενώ προΐστανται των υπηρεσιών του δήμου ή της κοινότητας και τους εκπροσωπούν.

Οι δήμοι με πληθυσμό περισσότερο από 100.000 κατοίκους μπορεί να διαιρεθούν σε διαμερίσματα. Όργανα των διαμερισμάτων είναι το συμβούλιο του διαμερίσματος και ο πρόεδρος του. Στους Δήμους και στις Κοινότητες που συστήθηκαν με τον νόμο 2539/1997, η εδαφική περιφέρεια κάθε Ο.Τ.Α που καταργήθηκε και κάθε οικισμού που προσαρτήθηκε ονομάζεται «Τοπικό Διαμέρισμα». Προβλέπεται, επίσης, και η δυνατότητα διαίρεσης μιας περιοχής του Δήμου ή της Κοινότητας σε συνοικίες (συνοικιακά συμβούλια). Μια κοινότητα μπορεί να αποτελέσει, εάν το ζητήσουν τα $\frac{3}{4}$ των κατοίκων του, ένα αυτοτελή συνοικισμό που πρέπει να έχει όμως πληθυσμό άνω των 1000 κατοίκων και ικανότητα δημιουργίας εσόδων που επαρκούν για τα έξοδα λειτουργίας της κοινότητας.

Οι Δήμοι υποχρεούνται να συντάξουν και να εγκρίνουν τον προϋπολογισμό στο Δημοτικό Συμβούλιο μέχρι το τέλος εκάστου έτους. Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει αναλυτικά τα έσοδα και τις δαπάνες που πρόκειται να πραγματοποιήσει ο Δήμος το επόμενο έτος. Τα έσοδα διακρίνονται σε τακτικά και έκτακτα, και καλύπτονται στο μεγαλύτερο μέρος τους (ιδίως σε μικρούς δήμους) από την τακτική επιχορήγηση που είναι γνωστή και ως ΚΑΠ ή Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι.

Οι δαπάνες διακρίνονται λοιπόν σε υποχρεωτικές και προαιρετικές. Οι υποχρεωτικές καλύπτουν το φάσμα εκείνο των δραστηριοτήτων που συνδέεται με τις βασικές λειτουργίες και υποχρεώσεις του κάθε Δήμου ή

² Βλ. Χλέπας, Ν., Πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση Θεωρητικές αναζητήσεις και θεσμικές μεταμορφώσεις, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1994, σελ 254-255.

Κοινότητας και περιλαμβάνουν την μισθοδοσία αιρετών και υπαλλήλων, τις πάσης φύσεως υποχρεώσεις προς τα ταμεία και το κράτος, τα τοκοχρεολύσια προς τις τράπεζες και τις εισφορές και επιχορηγήσεις που καταβάλλουν οι Δήμοι σε διάφορους φορείς ή και δικά τους νομικά πρόσωπα.

Σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις που ισχύουν, οι Δήμοι οφείλουν εκτός από τον προϋπολογισμό να συντάσσουν κάθε χρόνο και οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμό και αποτελέσματα χρήσεως) καθώς και απολογισμό, που οφείλουν να υποβάλλουν στην Δημαρχική Επιτροπή μέσω του Δημάρχου έως τέλος Μαΐου κάθε έτους για προέλεγχο. Οι οικονομικές καταστάσεις και ο απολογισμός του Δήμου ψηφίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο σε ειδική για το θέμα αυτό συνεδρίαση, στην οποία παρίσταται και ο ορκωτός ελεγκτής καθώς και ο προϊστάμενος των οικονομικών υπηρεσιών του Δήμου.³

1.2 Α΄ και Β΄ βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Επίσημα, ο θεσμός της τοπικής Αυτοδιοίκησης κατοχυρώθηκε από το Σύνταγμα με το άρθρο 102, το οποίο θεμελιώνει τον Α΄ και Β΄ βαθμό Αυτοδιοίκησης. Με τις αλλαγές αυτές, είναι σαφές ότι κατοχυρώνονται πλέον συνταγματικά δύο βαθμοί αντί του ενός, χωρίς να αναφέρονται ρητά ούτε οι δήμοι και οι κοινότητες, για τους ΟΤΑ του πρώτου βαθμού αλλά ούτε και η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση για τους ΟΤΑ του δεύτερου βαθμού. Βέβαια, η κατοχύρωση αυτή είναι περιοριστική. Ο νομοθέτης δεν έχει πλέον την δυνατότητα να προσθέσει επιπλέον βαθμό, με αποτέλεσμα να αποκλείεται πλέον κάθε προοπτική μελλοντικής καθιέρωσης της τριτοβάθμιας αυτοδιοίκησης.

Για την καλύτερη συνεργασία των ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού έχουν συσταθεί οι Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων. Οι ενώσεις αυτές είναι ΝΠΙΔ (Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου) και διακρίνονται σε τοπικές (κατά περιφέρεια νομού), στην Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και στην Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας. Η συμμετοχή των δήμων και κοινοτήτων στις ενώσεις αυτές είναι υποχρεωτική. Σκοπός των

³ Βλέπε <http://el.wikipedia.org>

ενώσεων είναι η προαγωγή της αυτοδιοίκησης, η έρευνα και η μελέτη σχετικών προβλημάτων.

Με γνώμονα την ανάπτυξη της άμεσης δημοκρατίας σε τοπικό επίπεδο και την ενεργοποίηση του πολίτη στο πλαίσιο των τοπικών κοινωνιών, με τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (ν.3463/2006) εισάγονται επίσης, σημαντικοί καινοτόμοι θεσμοί. Συγκεκριμένα, εισάγεται σύστημα θεσμών συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση των αποφάσεων που λαμβάνουν τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια. Στους θεσμούς αυτούς εντάσσεται και η διαβούλευση των οργάνων λήψης αποφάσεων με συλλογικούς φορείς και ενδιαφερόμενες ομάδες του πληθυσμού. Ο δημοτικός και κοινοτικός κώδικας περιλαμβάνει ορισμένες βασικές ρυθμίσεις που ισχύουν για όλους τους δήμους, οι οποίες διαφοροποιούνται πάντως ανάλογα με το μέγεθος των τελευταίων.⁴

Όσον αφορά τη Δεύτερη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης, από το 1994 (Ν. 2218/1994 και 2240/1994) ισχύει ότι οι νομοί αποτελούν τον Β΄ βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αποτελούν επίσης ΝΠΔΔ (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου). Τα όργανά τους και το Νομαρχιακό Συμβούλιο είναι αιρετά και αποτελούν όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. ("Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης" Π.Δ. 30/96 ΦΕΚ Α' 21). Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση διακρίνεται στις απλές διοικητικές περιφέρειες, (Νομός) και στις διευρυμένες (διοικητική περιφέρεια περισσότερων νομών). Σήμερα υπάρχουν συνολικά 50 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (απλές και διευρυμένες).

Οι δυο βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους και ως εκ τούτου οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, δεν ασκούν εποπτεία στους Δήμους και στις Κοινότητες. Για την εκπλήρωση του σκοπού τους οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις διαθέτουν πόρους που προέρχονται από ίδια έσοδα (φόροι, τέλη, δικαιώματα κ.λπ.) και από κρατική επιχορήγηση. Η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των Νομαρχιών καθίσταται προβληματική, γιατί αυτές βρίσκονται ανάμεσα στις αρμοδιότητες της κρατικής διοίκησης αφενός και στις αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφετέρου. Στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ανήκει πάντως η αρμοδιότητα διοίκησης τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου. π.χ. χορήγηση αδειών εγκατάστασης, επέκτασης, διαρρύθμισης και λειτουργίας βιομηχανιών, εξασφάλιση της

⁴ βλ. Σπηλιωτόπουλος, Ε., Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Σακκουλά, 2001, σελ 71.

δημόσιας υγιεινής, η κατασκευή σχολικών κτιρίων, κ.τλ. Όργανα των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων είναι:

- α) το Νομαρχιακό Συμβούλιο
- β) Οι Νομαρχιακές Επιτροπές και
- γ) ο Νομάρχης.

Ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου έχουν θητεία τετραετή. Όλες οι πράξεις των Νομαρχιακών Συμβουλίων και των Νομαρχιακών Επιτροπών αποστέλλονται στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας για να ελεγχθούν αν είναι νόμιμες ή όχι.⁵

1.3 Η αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί πολιτικό και διοικητικό θεσμό τοπικού ή περιφερειακού επιπέδου, αλλά και θεσμό προώθησης των λειτουργιών της τοπικής κοινωνίας, υποστήριξης των συλλογικών δράσεων και της συμμετοχής των πολιτών. Επίσης, κατά μια διάσταση μπορεί να θεωρηθεί κοινωνικός θεσμός αφού με τη δομή και τις λειτουργίες τις οποίες επιτελεί, προωθεί τη συμμετοχή και έκφραση των κατοίκων και συλλογικών φορέων της περιοχής δια μέσου των αυτοδιοικητικών θεσμών και δράσεων. Με αυτήν τη διάστασή της μετέχει στον κοινωνικό τομέα της οικονομίας, ανταποκρίνεται δε στο ρόλο της αυτό και δια μέσου της επιχειρηματικής δραστηριότητας.⁶

Ωστόσο, η αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί προϋπόθεση για να επιχειρηθούν δραστικές αλλαγές στην δομή και την λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της νέας εποχής. Επιπρόσθετα, η εν λόγω αναδιάρθρωση βρίσκεται στο επίκεντρο μιας ευρύτερης αναδιάταξης του εθνικού κράτους, το οποίο οφείλει να ανανεώσει τους θεσμούς και τη διοικητική του ικανότητα, για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις αλλά και τους κινδύνους που προκύπτουν από τα νέα διεθνή δεδομένα. Όλα

⁵ Βλέπε <http://el.wikipedia.org/wiki/>

⁶ Βλ. Τριανταφυλλοπούλου, Α., Οι επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, Ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 2004, σελ. 15.

αυτά κυριαρχούνται από το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης και από τις απόπειρες διαμόρφωσης υπερεθνικών θεσμών και διαδικασιών.

Η αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνει λοιπόν τρία σκέλη:

- Πρώτον, την αναβάθμιση του πρώτου βαθμού, με την διαμόρφωση λιγότερων και ισχυρότερων ΟΤΑ.
- Δεύτερον, την αναδιάταξη του δεύτερου βαθμού σε επίπεδο περιφέρειας, με ενδεχόμενο επανασχεδιασμό του χάρτη των υφισταμένων περιφερειών.
- Τρίτον, την καθιέρωση αυτοδιοικητικών θεσμών μητροπολιτικού χαρακτήρα, για τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα και αναζήτηση ανάλογων μορφών αυτοδιοικητικής οργάνωσης για την αντιμετώπιση των ιδιαιτεροτήτων των νησιωτικών περιοχών.

Βέβαια, η οργανωτική αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όχι μόνον δεν νοείται να αντιμετωπισθεί αποσπασματικά από τον γενικό προβληματισμό για τον ριζικό μετασχηματισμό του πολιτικού και διοικητικού μας συστήματος, αλλά και πρέπει να αντιμετωπιστεί υπό ένα ευρύτερο πρίσμα. Η αποτελεσματική αποκέντρωση πόρων, αρμοδιοτήτων και αναπτυξιακών σχεδιασμών σε αναβαθμισμένους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, με έμφαση στις αρχές της εγγύτητας προς τον πολίτη και της δημοκρατικής νομιμοποίησης των αποφάσεων, αποτελεί μια από τις σημαντικότερες άμυνες του εθνικού κράτους απέναντι στη μείωση της εθνικής κυριαρχίας.⁷

Η αρχή της εγγύτητας εστιάζεται στο χώρο της αποκέντρωσης και έχει ιδιαίτερη σημασία για την οριοθέτηση της αυτοδιοίκησης. Επίσης, έχει υποστεί αρκετή επεξεργασία για να αποβάλλει την αρχική αοριστία της και έχει συναρτηθεί βάση όλων των κριτηρίων για την κατανομή των αρμοδιοτήτων. Το περιεχόμενό της, προσδιορίζεται με βάση τη δημοκρατική νομιμότητα, την τοπική και περιφερειακή αυτονομία, την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια. Είναι λοιπόν προφανές ότι η αρχή της εγγύτητας θα μπορούσε να εμπλουτίσει

⁷ Βλ. Σωτηρέλης, Γ., Μελέτη επιστημονικής επιτροπής του ΙΤΑ: Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, ΚΕΔΚΕ-ΙΤΑ, Νοέμβριος 2005

το περιεχόμενο του άρθρου 102 και να αντιστοιχίσει τις ρυθμίσεις με τα πρόσφατα ευρωπαϊκά θεσμικά δεδομένα.⁸

Με βάση τα παραπάνω είναι η καθιέρωση αυτοδιοικητικών περιφερειών. Αυτό σημαίνει βεβαίως ότι θα υπάρξει αναδιάταξη του δεύτερου βαθμού και ξανά οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων του, που θα γίνουν σε συνάρτηση και με την τελική διαμόρφωση του πρώτου βαθμού.

Βέβαια, ελπιδοφόρα φαίνεται να είναι η νέα διοικητική δομή -στην οποία δόθηκε το όνομα «Πρόγραμμα Καλλικράτης»,- η οποία περιλαμβάνει τη δραστική μείωση των 1.034 ΟΤΑ που υπάρχουν σήμερα σε λιγότερους από 370 δήμους. Με το πρόγραμμα «Καλλικράτης» θεμελιώνεται η δευτεροβάθμια περιφερειακή αυτοδιοίκηση και στη θέση των 76 νομαρχιών δημιουργούνται δεκατρείς αιρετές περιφέρειες. Από τους 1034 δήμους που υπάρχουν σήμερα θα θεμελιωθούν λιγότεροι από 370, ενώ τα περίπου έξι χιλιάδες νομικά πρόσωπα και οι δημοτικές επιχειρήσεις θα περιοριστούν σε δύο χιλιάδες. Επιπλέον, θα θεμελιωθούν επτά γενικές διοικήσεις που θα αντικαταστήσουν τις δεκατρείς σημερινές κρατικές περιφέρειες και τις αποκεντρωμένες κρατικές οντότητες, την ύπαρξη των οποίων επιβάλλει στο Σύνταγμα.⁹

Συμπερασματικά λοιπόν παρατηρούμε πως η οργανωτική αναδιάρθρωση, σε συνδυασμό με την λειτουργική αναβάθμιση της δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχει καταστεί προ πολλού ένα ώριμο αίτημα, ενταγμένο στο πλαίσιο μιας ευρύτερης μεταρρυθμιστικής θεώρησης. Επίσης, είναι εμφανές ότι εκκινεί από την ανάγκη ριζικών μετασχηματισμών στο εθνικό κράτος και συμπεριλαμβάνει τόσο την περαιτέρω αναδιάταξη του πρώτου βαθμού όσο και την καθιέρωση της μητροπολιτικής και της νησιωτικής αυτοδιοίκησης.

1.4 Οι αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Την τελευταία δεκαετία είναι σαφές, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ενίσχυση της περιφερειακής διοίκησης, είτε υπό τη μορφή της αποκέντρωσης, είτε υπό τη μορφή της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ένα μέρος

⁸ Βλ. Σωτηρέλης, Γ., Η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2006, σελ 63-64.

⁹ Βλ. <http://www.madata.gr/epikairoτητα/politics>

των αρμοδιοτήτων της δημόσιας διοίκησης όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ασκείται σήμερα από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι τελευταίοι διεκπεραιώνουν μάλιστα στην περιφέρεια τους και πολλές αλλότριες υποθέσεις (κρατικές ή άλλου δημόσιου νομικού προσώπου). Το φαινόμενο αυτό εντάσσεται στο γενικότερο φαινόμενο της λεγόμενης «πολυεπίπεδης διακυβέρνησης» που διαπνέει τη σημερινή διαμόρφωση και άσκηση της εξουσίας. Οι αρμοδιότητες της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης διακρίνονται σε αποκλειστικές, συντρέχουσες και γνωμοδοτικές και η διάκριση αυτή παίζει σπουδαίο ρόλο στην όλη τους υπόσταση. Από παλαιότερα οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης είχαν αρκετές αρμοδιότητες και για το περιβάλλον. Τα τελευταία όμως χρόνια τους μεταβιβάστηκαν περισσότερες, και νομοθετικά απέκτησαν τη δυνατότητα να μπορούν να τις ασκήσουν, βάσει του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.¹⁰

Το ελληνικό Σύνταγμα αναγνωρίζει με τις ρυθμίσεις του στον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, την άσκηση δημοσίων λειτουργιών, τις οποίες η τοπική αυτοδιοίκηση ασκεί κατά τρόπο διάφορο από αυτόν του κράτους. Αυτή ακριβώς η θέση της τοπικής αυτοδιοίκησης στον ελλαδικό χώρο, ο βαθμός της εξουσίας την οποία ασκεί, αλλά και η εμπιστοσύνη με την οποία περιβάλλεται από τους πολίτες, τη διαφοροποιεί από τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Ο ΔΚΚ απαριθμεί ορισμένες αρμοδιότητες που θεωρεί ότι ανήκουν οπωσδήποτε στην αποκλειστική αρμοδιότητα των ΟΤΑ, διότι αφορούν τοπικές υποθέσεις.¹¹

Συγκεκριμένα, στο ισχύον Σύνταγμα του 1975, το «αποκεντρωτικό σύστημα» κατοχυρώνεται με το άρθρο 101 στο κεφάλαιο «Οργάνωση της διοίκησης» που συμπεριλαμβάνει και το άρθρο 102 που αναφέρεται στην τοπική αυτοδιοίκηση. Ήδη από τη συστηματική των διατάξεων αυτών καθίσταται σαφές ότι η συνταγματικά κατοχυρωμένη αποκέντρωση αφορά την μέσω περιφερειακών κρατικών οργάνων θεραπεία των εθνικών συμφερόντων σε τοπικό επίπεδο, ενώ η συνταγματικά κατοχυρωμένη αυτοδιοίκηση αφορά την μέσω των αιρετών οργάνων αυτοτελών νομικών προσώπων των ΟΤΑ,

¹⁰βλ. Σπηλιωτόπουλος, Ε., Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Σακκουλά, 2001, σελ 76-77.

¹¹ Βλ. Τριανταφυλλοπούλου, Α., Οι επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, Ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 2004, σελ. 32-33.

θεραπεία των τοπικών συμφερόντων (τοπικές υποθέσεις, άρθρο 102 παρ.1).¹²

Αξιοσημείωτη πρωτοβουλία του νομοθέτη υπήρξε αναμφισβήτητα και η προσπάθεια αποσαφήνισης των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ, τόσο σε σχέση με την κεντρική και περιφερειακή Διοίκηση όσο και μεταξύ τους. Σύμφωνα με την νέα διατύπωση του άρθρου 102 παρ. 1 «Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να συνιστούν αποστολή του κράτους». Και είναι μεν αληθές, ότι η έννοια της τοπικής υποθέσεως δεν ορίζεται ρητά στο Σύνταγμα ή το νόμο, συγκεκριμενοποιείται ωστόσο από τη νομική επιστήμη και τη νομολογία και μάλιστα κατά τέτοιο τρόπο, ώστε η δυναμική της έννοιας αυτής να παρακολουθεί τις δομικές εξελίξεις της κοινωνίας.

Τοπική υπόθεση είναι λοιπόν εκείνη που αναφέρεται στην προαγωγή των συμφερόντων των κατοίκων της περιφέρειας των ΟΤΑ. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας απαριθμεί, ενδεικτικά, ορισμένες αρμοδιότητες που ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των ΟΤΑ πρώτης βαθμίδας. Τέτοιες αρμοδιότητες αποτελούν: Η κατασκευή, συντήρηση και βελτίωση των κοινοχρήστων δημοτικών χώρων (δρόμοι, πάρκα, πλατείες, κ.λπ.), η καθαριότητα και η περισυλλογή των απορριμμάτων, η συντήρηση των σχολικών κτιρίων, η διαχείριση των δημοτικών επιχειρήσεων, η κατασκευή και συντήρηση βρεφονηπιακών σταθμών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, κ.λπ.¹³

¹² Βλ. Χλέπας, Ν., Πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση Θεωρητικές αναζητήσεις και θεσμικές μεταμορφώσεις, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1994, σελ 227

¹³ Βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 125

Επίσης, οι δομές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο της Ελληνικής Πολιτείας έχουν δεδομένη συνταγματική αποστολή. Ασκούν τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων σε καθεστώς διοικητικής αυτοτέλειας και άμεσης δημοκρατικής νομιμοποίησης, δηλαδή απολαμβάνουν κατ' ουσία πολιτική αυτοτέλεια για να διοικούν τις τοπικές υποθέσεις προς όφελος της τοπικής κοινωνίας που αντιπροσωπεύουν. Η διοικητική αυτοτέλεια αποτελεί την ικανότητα των ΟΤΑ να παίρνουν μέσω των οργάνων τους και με δική τους ευθύνη πολιτικές αποφάσεις για τη διοίκηση των τοπικών τους υποθέσεων τις οποίες εφαρμόζουν με δικά τους μέσα και με δικό τους προσωπικό. Συνεπώς η οριοθέτηση των νέων αυτοδιοικητικών ενοτήτων πρέπει να είναι συνυφασμένη με το συνταγματικό πλαίσιο και να στοχεύει, ιδίως, στην ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας.¹⁴

Σύμφωνη με αυτή την αντίληψη είναι και η διατύπωση της τρίτης παραγράφου του άρθρου 101 που θεσπίζει τεκμήριο αποφασιστικής αρμοδιότητας υπέρ των περιφερειακών κρατικών οργάνων. Τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ αφορά και μια τροποποίηση του άρθρου 102 του Συντάγματος και συγκεκριμένα της παρ. 3, σύμφωνα με την νέα διατύπωση της οποίας: «Με νόμο μπορεί να προβλέπονται, για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης αναγκαστικοί ή εκούσιοι σύνδεσμοι ΟΤΑ, που διοικούνται από αιρετά όργανα». Θα μπορούσε βέβαια να παρατηρήσει κανείς ότι η ρύθμιση αυτή δεν φαίνεται να παρουσιάζει σημαντικές διαφορές από την προηγούμενη (: «Με νόμο μπορεί να προβλέπονται για εκτέλεση έργων ή παροχή υπηρεσιών αναγκαστικοί ή εκούσιοι σύνδεσμοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, που διοικούνται από συμβούλιο με αιρετούς αντιπροσώπους κάθε δήμου ή κοινότητας, οι οποίοι λαμβάνονται κατά αναλογία του πληθυσμού τους»). Ωστόσο, συμπεριλαμβάνεται για πρώτη φορά και η «άσκηση αρμοδιοτήτων», που δείχνει ότι οι σύνδεσμοι αυτοί δεν έχουν απλώς επικουρικό χαρακτήρα για την εκτέλεση έργων και υπηρεσιών, αλλά μπορούν

¹⁴ βλ. Χλέπας, Ν., Πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση Θεωρητικές αναζητήσεις και θεσμικές μεταμορφώσεις, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1994, σελ 270.

στο μέτρο που το κρίνει ο νομοθέτης, να μετάσχουν καθοριστικά στην κατανομή των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης.¹⁵

Αξίζει δε να αναφερθεί πως η νέα ρύθμιση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ εναρμονίζεται πλέον και με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Η συνταγματική καθιέρωση ενός τεκμηρίου αρμοδιότητας υπέρ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, αποτελεί αναμφίβολα θετική εξέλιξη, αν και η εμμονή στον όρο «τοπικές υποθέσεις» παραπέμπει ατυχώς σε μια στεγανή διάκριση μεταξύ «κράτους» και «τοπικής αυτοδιοίκησης». Ανάλογες δυσκολίες παρουσιάζει και η κατανομή των τοπικών υποθέσεων μεταξύ των επί μέρους βαθμίδων των ΟΤΑ, που επίσης επιφυλάσσεται από το Σύνταγμα στον κοινό νομοθέτη, καθώς οι σχετικές τριβές και επικαλύψεις ιδίως μετά την εφαρμογή του σχεδίου Καποδίστριας, έχουν ήδη δημιουργήσει προβλήματα μεταξύ της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς την αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ παρουσιάζει και η ρητή συνταγματική πρόβλεψη για την δυνατότητα του κοινού νομοθέτη να αναθέτει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης την άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν «αποστολή του κράτους». Με την διατύπωση αυτήν είναι προφανές ότι ο αναθεωρητικός νομοθέτης απέβλεψε βασικά στην αποφυγή προβλημάτων όπως αυτά που ανέκυψαν στο παρελθόν για ορισμένες αρμοδιότητες της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, οι οποίες κρίθηκαν από το Συμβούλιο Επικρατείας (ΣτΕ) ως «ανήκουσες στο κράτος».

Ωστόσο η φιλοσοφία της ρύθμισης όπως και της προηγούμενης για τις τοπικές υποθέσεις, τελικά δε φαίνεται να απομακρύνεται παρά μόνο διεκπεραιωτικά από τη λογική ότι η τοπική αυτοδιοίκηση κείται εκτός κράτους, η οποία σε τελική ανάλυση αποτελεί τη βάση της σχετικής νομολογίας του ΣτΕ. Η σχετική προβληματική όμως, είναι ευρύτερη διότι προϋποθέτει μια συστηματικότερη θεώρηση της τοπικής αυτοδιοίκησης ως θεσμού του ελληνικού διοικητικού συστήματος.¹⁶

¹⁵ Βλ. Σωτηρέλης, Γ., Η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2006, σελ. 42

¹⁶ Βλ. Σωτηρέλης, Γ., Η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2006, σελ. 40-41

Ακόμα, η απεμπλοκή της διοίκησής τους από «συμβούλιο με αιρετούς αντιπροσώπους κάθε δήμου ή κοινότητας», που προέβλεπε η προηγούμενη διάταξη, και η ανάθεσή της σε «αιρετά όργανα», χωρίς περαιτέρω εξειδίκευση, επιτρέπει πλέον την ανάληψη αρμοδιοτήτων από τους συνδέσμους, που ανήκουν τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στην δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση. Αυτό δε, μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα σημαντικό για την οργάνωση μητροπολιτικής αυτοδιοίκησης στα μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα αλλά και μιας ανάλογης μορφής στις νησιωτικές περιοχές, για τις οποίες μάλιστα ο συντακτικός νομοθέτης έχει λάβει πλέον, με την ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 101.3 Σ, ειδική μέριμνα («Ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρα κανονιστικά έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών»). Έτσι επιβεβαιώνεται η άποψη ότι αποκέντρωση σημαίνει τη σύσταση περιφερειακών κρατικών οργάνων και την ανάθεση σε αυτά αποφασιστικών αρμοδιοτήτων.¹⁷

1.5 Η οικονομική αυτοτέλεια της τοπικής αυτοδιοίκησης

Μια άλλη σημαντική παράμετρος είναι ότι ο βασικός σκοπός της τοπικής αυτοδιοίκησης κατά την ίδρυση επιχείρησης, όπως άλλωστε και του δημοσίου και κυρίως των δημοσίων οργανισμών, είναι, σε αντίθεση με τον ιδιωτικό τομέα, η ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος. Αρκετά σημαντικές για τον ρόλο και την προοπτική της τοπικής αυτοδιοίκησης στη χώρα μας είναι όμως και οι ρυθμίσεις που αφορούν τα οικονομικά της. Η προηγούμενη διάταξη (: «το κράτος μεριμνά ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίοι πόροι για την εκπλήρωση της αποστολής των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης») αντικαταστάθηκε από μια πληρέστερη, σύμφωνα με την οποία: «Το κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά την διαχείριση των πόρων αυτών». Αν και αποφεύχθηκε μια εντονότερη διατύπωση για τον

¹⁷ Βλ. Σωτηρέλης, Γ., Μελέτη επιστημονικής επιτροπής του ΙΤΑ: Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, ΚΕΔΚΕ-ΙΤΑ, Νοέμβριος 2005

υποχρεωτικό χαρακτήρα αυτών των μέτρων, η δέσμευση των αρμόδιων κρατικών οργάνων είναι εμφανώς επιτακτικότερη.¹⁸

Βέβαια, οι ΟΤΑ αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ.(Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου) και είναι φορείς διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. Αυτό σημαίνει ότι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις, δική τους περιουσία, δικό τους προϋπολογισμό και απασχολούν δικούς τους υπαλλήλους. Η οικονομική τους δυνατότητα είναι βασικός παράγοντας για την ουσιαστική λειτουργία τους. Επίσης, η αποτελεσματική άσκηση των πολυάριθμων αρμοδιοτήτων που ασκεί η τοπική αυτοδιοίκηση προϋποθέτει και τον εξοπλισμό της με τους ανάλογους πόρους. Γι' αυτό, το κράτος μεριμνά για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων τους, με ρυθμίσεις εκ μέρους του κράτους που να εξασφαλίζουν έσοδα, όπως π.χ. από τον φόρο ακίνητης περιουσίας. Η πολιτεία ασκεί διοικητική εποπτεία στους ΟΤΑ με τρόπο, όμως, που να μην εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους, δηλαδή ασκεί έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τοπικής αρμοδιότητάς τους και όχι έλεγχο σκοπιμότητας.¹⁹

Εδώ πρέπει να επισημανθεί, σε ό,τι αφορά την διασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας, μια ακόμη διάταξη του άρθρου 102 παρ. 5, σύμφωνα με την οποία «Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και την μεταφορά των αντίστοιχων πόρων». Η διάταξη αυτή είναι απολύτως συμπληρωματική προς εκείνη που επιτρέπει μεταφορά αρμοδιοτήτων, αποτελώντας κατά κάποιον τρόπο την αναγκαία προϋπόθεση για την εφαρμογή της.

Σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της οικονομικής αυτοτέλειας της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί και η συνταγματική καθιέρωση, για πρώτη φορά, «τοπικών εσόδων» των ΟΤΑ. Συγκεκριμένα, στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 102 προβλέπεται ότι : «Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την

¹⁸ Βλ. Σωτηρέλης, Γ., Η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2006, σελ. 44-45.

¹⁹ βλ. Σπηλιωτόπουλος, Ε., Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Σακκουλά, 2001, σελ 77.

είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης». Αυτή η ρύθμιση περί τοπικών εσόδων οδηγεί σε μια εντελώς διαφορετική θεώρηση και οργάνωση της φορολογικής πολιτικής. Ειδικότερα, δε, δημιουργεί νέους όρους για τους μελλοντικούς ΟΤΑ, προκειμένου να διεκδικήσουν στην πράξη την οικονομική αυτοτέλειά τους και να ξεφύγουν έτσι οριστικά από την οικονομική εξάρτηση.

Επιπλέον, σημαντική αναμφίβολα είναι και η ρητή κατοχύρωση της αρχής της οικονομικής διαφάνειας, της οποίας όμως το έλλειμμα είναι σοβαρό σε ό,τι αφορά την διαχείριση αυτών των πόρων. Η αρχή αυτή εμπλουτίζει και επαναπροσδιορίζει το περιεχόμενο της διοικητικής εποπτείας, που περιορίζεται πλέον και ρητά σε έλεγχο νομιμότητας -είτε προληπτικό είτε κατασταλακτικό, αφού το Σύνταγμα δεν διακρίνει σχετικά- και μπορεί να δώσει επιπλέον λύσεις στο μεγάλο πρόβλημα των οικονομικών παρεκτροπών της τοπικής αυτοδιοίκησης.²⁰

Ακόμη, η αναβάθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης συνδέεται και με το ζήτημα της συρρίκνωσης της κρατικής – εθνικής αρμοδιότητας υπέρ άλλων υπερεθνικών ή ιδιωτικών φορέων. Συνδέεται επίσης με κρίσιμα ζητήματα λειτουργίας του πολιτεύματος, όπως το δημοκρατικό έλλειμμα και η κρίση του κοινοβουλευτικού συστήματος, η κρίση του κράτους πρόνοιας, η αειφόρος οικονομική ανάπτυξη, το περιβάλλον, η εκπαίδευση κλπ. Στην Ελλάδα, η τάση αυτή εκφράστηκε, όπως αναλύθηκε παραπάνω, συνταγματικά και νομοθετικά με τη δημιουργία δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης, τη συγκέντρωση δήμων και κοινοτήτων (σχέδιο Καποδίστριας), τη μεταφορά αρμοδιοτήτων προς την τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και την προσπάθεια ενίσχυσης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας με την ανάπτυξη του θεσμού των δημοτικών επιχειρήσεων.

Από την άλλη πλευρά όμως, το ελληνικό κράτος παραμένει κατ' αρχήν συγκεντρωτικό, κάτι που εκφράζεται συχνά με την έλλειψη των πόρων και των υποδομών που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων από την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά και με ένα κομματικό σύστημα που παραμένει συγκεντρωτικό και δεν ευνοεί την ανάπτυξη μιας τοπικής πολιτικής κοινωνίας. Το αναθεωρημένο Σύνταγμα περιλαμβάνει αρκετές καινοτομίες ως προς την

²⁰ βλ. Βλ. Σωτηρέλης, Γ., Η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2006, σελ. 45-50.

ρύθμιση των θεμάτων της τοπικής αυτοδιοίκησης, που αφήνουν ευρέα περιθώρια για μια ριζική αναδιοργάνωση του δεύτερου βαθμού.

Η κατοχύρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Σύνταγμα αποτελεί λοιπόν χαρακτηριστικό παράδειγμα για την διασταύρωση θεσμικών εγγυήσεων και θεμελιωδών δικαιωμάτων: η θεσμική εγγύηση της τοπικής Αυτοδιοίκησης υποδέχεται και μετουσιώνει το θεμελιώδες πολιτικό δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στους ΟΤΑ. Ο σκληρός πυρήνας της Αυτοδιοίκησης είναι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων από ΟΤΑ σύμφωνα με τις πολιτικές υποθέσεις των αιρετών της οργάνων. Το Σύνταγμα κατοχυρώνει την αυτοτέλεια των ΟΤΑ, δηλαδή την ικανότητα τους να παίρνουν μέσω των οργάνων τους και με δική τους ευθύνη πολιτικές αποφάσεις για τη διοίκηση των πολιτικών τους υποθέσεων τις οποίες εφαρμόζουν με δικά τους μέσα και με δικό τους προσωπικό.

Συμπερασματικά, βλέπουμε πως εκτός από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ, οι ΟΤΑ μπορούν να αναπτύξουν και κάθε άλλη δραστηριότητα που προάγει τα κοινωνικά, πολιτιστικά, πνευματικά και οικονομικά συμφέροντα των δημοτών. Σύμφωνα με το άρθρο 75, παράγραφο 13 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, οι Δήμοι και οι Κοινότητες ασκούν, σε τοπικό επίπεδο, κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες, οι οποίες τους έχουν ανατεθεί για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Εδώ περιλαμβάνεται και η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση των αδειών ίδρυσης, λειτουργίας και εγκατάστασης των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία και τους αντίστοιχους υγειονομικούς κανονισμούς και διατάξεις, καθώς και ο έλεγχος της τήρησης αυτών.²¹

1.6 Η έννοια των κρατικών και τοπικών υποθέσεων

Η βασική διάκριση γίνεται ανάμεσα στις κρατικές υποθέσεις οι οποίες μπορούν να ανατίθενται μόνο σε κεντρικά ή περιφερειακά όργανα και τις τοπικές υποθέσεις, οι οποίες ανήκουν αποκλειστικά στα όργανα των ΟΤΑ. Το

²¹ Βλ. <http://www.oleni.gov.gr>

ζήτημα που ανακύπτει, συνίσταται στο κριτήριο για το χαρακτηρισμό μιας υπόθεσης ως τοπικής, τοπικής νομαρχιακού επιπέδου, περιφερειακής και εν στενή έννοια κρατικής. Είναι προφανές ότι το κριτήριο δεν μπορεί να είναι απόλυτο, δηλαδή αντικειμενικό και στατικό με την έννοια της εξαντλητικής απαρίθμησης σε νόμους των κατηγοριών των υποθέσεων, δεδομένης της ποικιλίας, του αριθμού και της κινητικότητας των αναγκών, σε κάθε επίπεδο άσκησης της εξουσίας.

Τη λύση αυτή της απαρίθμησης των κατηγοριών των υποθέσεων και της διάκρισης τους σε τοπικές και κρατικές πρότεινε η νομολογία του Ε' τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 263/97). Σύμφωνα με αυτή, οι νομοθετικές διατάξεις για την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ περιφερειακών οργάνων και οργάνων της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, θα ήταν σύμφωνες με το Σύνταγμα μόνο εάν προέκυπταν από τη βασική διάκριση των δημοσίων υποθέσεων σε γενικές κρατικές και σε τοπικές και στη συνέχεια εάν διαχωρίζονταν είτε με την καταγραφή τους στο κείμενο του νόμου είτε με παροχή εξουσιοδότησης για την έκδοση Π.Δ.

Αντιθέτως, η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 3443/98 Ολ.), επέλεξε την επίλυση του προβλήματος της κατανομής των αρμοδιοτήτων, κατά έναν τρόπο λιγότερο ασφαλή, όμως σύμφωνο προς το Σύνταγμα, ο οποίος επιπλέον ενισχύει το ρόλο του ακυρωτικού δικαστή, αν και τον χαρακτηρίζει οριακό. Συγκεκριμένα στη θέση την οποία επέλεξε η πλειοψηφία της Ολομέλειας υπάρχει η παραδοχή, ότι ο χαρακτηρισμός μιας υπόθεσης ως τοπικής ή κρατικής δεν μπορεί να αναζητείται με πλήρη ασφάλεια στην ίδια τη φύση της. Γίνεται δεκτό ότι αφενός το κριτήριο της κατανομής είναι η ίδια η φύση της κατηγορίας των υποθέσεων αλλά και αφετέρου δεν αποκλείεται στο νομοθέτη να μεταβάλει άποψη, συνεπώς και πολιτική. Υποθέσεις που ο ίδιος ο νόμος στο παρελθόν έκρινε ότι έπρεπε να ανατεθούν σε ΟΤΑ ορισμένης βαθμίδας αποτελούν εφεξής υποθέσεις κρατικού και όχι τοπικού ενδιαφέροντος καθώς και το αντίθετο δύναται πλέον να συμβεί.

Η αμφίδρομη αυτή δυνατότητα αναγνωρίζεται στο νομοθέτη, αφού το ελληνικό κράτος αποτελεί αδιαίρετη ενότητα, την οποία χαρακτηρίζει η ακεραιότητα της ελληνικής επικράτειας και όχι ο ομοσπονδιακός χαρακτήρας. Το αδιάσπαστο αυτό και ακέραιο της κρατικής ενότητας, τελεί υπό την

εγγύηση του Συντάγματος, μπορεί δε να εξασφαλιστεί μόνο μέσω της αρμοδιότητας του νομοθέτη, ως προς την κατανομή κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών υποθέσεων.²²

Επιπρόσθετα, στην πρόταση 1 της παραγράφου 4 του άρθρου 102 του Συντάγματος, προβλέπεται η κρατική εποπτεία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα, καθορίζεται το περιεχόμενό της και τίθενται, σε γενικές βέβαια γραμμές, τα όρια άσκησής της. Η εν λόγω κρατική εποπτεία συνίσταται αποκλειστικά στον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων αλλά και των παραλείψεων των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμών. Ορίζεται επίσης ρητά ότι η άσκηση της κρατικής εποπτείας δεν μπορεί να εμποδίζει την πρωτοβουλία ή, πολύ περισσότερο, να περιορίζει την ελεύθερη δράση των ΟΤΑ. Κρατική όμως εποπτεία, ασκείται και στα πρόσωπα που συγκροτούν τα όργανα των ΟΤΑ. Έτσι, ο Γ.Γ. της περιφέρειας, μπορεί να τους επιβάλλει με αιτιολογημένη απόφασή του και με τη σύμφωνη γνώμη πενταμελούς ειδικού συμβουλίου, ορισμένες ποινές. Εξάλλου, με την πρόταση 2 του άρθρου 102, εξουσιοδοτείται ο κοινός νομοθέτης να εξειδικεύσει τους παραπάνω ορισμούς. Ο έλεγχος, δηλαδή η άσκηση της κρατικής εποπτείας, ενδέχεται, τέλος, να καταλήξει στον εντοπισμό παραβάσεων. Οι κυρώσεις γι' αυτές είναι, ιδίως, πειθαρχικές και όταν έχουν ως αποδέκτες τους αιρετά όργανα προϋποθέτουν τη σύμφωνη γνώμη συμβουλίου, αποτελούμενου κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές.²³

Βέβαια, η διάταξη του τετάρτου εδαφίου της §1 του άρθρου 102 περιλαμβάνει την επιφύλαξη του νόμου που συνδέεται άμεσα και στην § 3 του άρθρου 101, δεδομένου ότι στο πρώτο άρθρο ο συνταγματικός νομοθέτης αναθέτει να μεταφερθούν οι κρατικές (περιφερειακές) υποθέσεις στους τοπικούς οργανισμούς από τον κοινό νομοθέτη. Αντίθετα στο άλλο άρθρο οι περιφερειακές υποθέσεις ανατίθενται στα περιφερειακά όργανα του κράτους. Οι μεταβιβαζόμενες όμως κρατικές υποθέσεις δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να θίγουν τον πυρήνα του θεσμού της κρατικής αυτοδιοίκησης αλλά και αυτού της κρατικής αποκέντρωσης.

²² Βλ. Σπηλιωτόπουλος, Ε., Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Σακκουλά, 2001, σελ. 58-59.

²³ βλ. Χλέπας, Ν., Πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση Θεωρητικές αναζητήσεις και θεσμικές μεταμορφώσεις, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1994, σελ 82.

Ο χαρακτήρας και οι κατηγορίες των υποθέσεων που ασκούνται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα όρια της κρατικής εποπτείας τους και η οικονομική ενίσχυσή τους, αποτέλεσαν λοιπόν αντικείμενο ρυθμίσεων του κοινού νομοθέτη. Με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 83 του Β.Δ. της 17-4-1936, το οποίο αποτέλεσε τον πρώτο επίσημο κώδικα της νομοθεσίας περί δήμων και κοινοτήτων, αναγνωρίζεται στις κοινότητες και στους δήμους η αρμοδιότητα της διοίκησης των τοπικών υποθέσεων, οι οποίες έχουν κοινωνικό και δημόσιο προορισμό, αλλά και η διοίκηση κάθε υπόθεσης, η οποία αναφέρεται στα τοπικά συμφέροντα.

Στην ισχύουσα συνταγματική τάξη, η κρατική εποπτεία διαθέτει σαφές περιεχόμενο και ασκείται υπό καθορισμένες προδιαγραφές. Επεκτείνεται τόσο στον έλεγχο τήρησης των νομοθετικά προβλεπόμενων διαδικασιών κατά τη λήψη της ελεγχόμενης κάθε φορά πράξης, όσον και στον έλεγχο εναρμόνισης των πράξεων ή παραλείψεων των οργάνων των ΟΤΑ με την ισχύουσα νομοθεσία. Ο κρατικός έλεγχος εντοπίζεται, δηλαδή, στη νομιμότητα και δεν επιτρέπεται να επεκταθεί στη σκοπιμότητα των αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με άλλα λόγια, δεν επιτρέπεται να ελέγχονται τα ουσιαστικά ή πολιτικά κίνητρα και οι λόγοι ή οι σκοπιμότητες που να δικαιολογούν τη θετική ενέργεια ή την αποχή και, εντέλει, την κατά περίπτωση επιλογή. Είναι, εξάλλου, προφανές από την ίδια την διατύπωση της ρύθμισης ότι ο συντακτικός νομοθέτης δεν διακρίνει την άσκηση της εποπτείας ανάλογα με το βαθμό ή τα ειδικότερα χαρακτηριστικά κάθε Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.²⁴

Αντιθέτως, η ταυτότητα του νομικού αλλά και του πραγματικού λόγου φαίνεται να επιβάλλουν αδιαφοροποίητα την υπαγωγή των οργάνων του α' και του β' βαθμού, με όποια μορφή και αν υφίστανται, σε ενιαία αντιμετώπιση ως προς το περιεχόμενο, την ένταση και την έκταση του ελέγχου. Αντίθετα, ως προς την οργάνωση των σχετικών διαδικασιών, τον καθορισμό, την σύνθεση και την αρμοδιότητα των οργάνων που ασκούν την κρατική εποπτεία, το Σύνταγμά μας αφήνει περιθώρια διαφοροποίησης στο κοινό νομοθέτη, ενόψει των σοβαρών διαφορών ως προς τα μεγέθη, την αποστολή

²⁴ Βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 25-26

και το λειτουργικό περιεχόμενο των δύο βαθμών ΟΤΑ. Ομοίως θα μπορούσε να υφίσταται και η διαφοροποίηση μεταξύ ΟΤΑ του ίδιου βαθμού, εφόσον αυτή βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, όπως λ.χ. το μέγεθος, η ένταξη σε ενιαία μητροπολιτική περιοχή, ο νησιωτικός χαρακτήρας, το ύψος των δαπανών κ.ο.κ.

Ωστόσο, η άσκηση της κρατικής εποπτείας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν ρυθμίζεται κατά τρόπο ενιαίο. Η βασική διαφορά εντοπίζεται στο αρμόδιο όργανο και στο περιεχόμενό της. Επιπλέον, πρέπει να αποδοθεί στο γεγονός ότι οι σχετικές ρυθμίσεις θεσπίστηκαν με διαφορά μιας περίπου δεκαετίας. Το νομικό πλαίσιο που διέπει στο εξεταζόμενο ζήτημα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του α' βαθμού περιλαμβάνεται στο νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 3463/2006. Αντιθέτως, για τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι σχετικές ρυθμίσεις εμπεριέχονται στο π.δ. 30/1996, δηλαδή στο νομοθέτημα που κωδικοποιεί, κατά βάση, τον ιδρυτικό τους νόμο. Σε αυτόν ενσωματώνονται οι ίδιες ακριβώς επιλογές με εκείνες του προϊσχύσαντος δικαίου για την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση.

Από το Σύνταγμα συνάγεται δε ότι ορισμένες κατά περίπτωση κατηγορίες υποθέσεων δεν επιτρέπεται να είναι παρά μόνο της κρατικής διοίκησης, δηλαδή της κεντρικής ή της περιφερειακής διοίκησης. Οι κατηγορίες αυτές των υποθέσεων είναι κρατικές γιατί από τις ίδιες τις συνταγματικές διατάξεις προκύπτει η σημασία τους ή η ίδια η μορφή της κατά το σύνταγμα οργάνωσης του κράτους ως αδιαίρετου και ενιαίου. Αντίθετα το όριο που θέτει το Σύνταγμα για τις τοπικές υποθέσεις είναι η στενότερη εδαφική αρμοδιότητα των ΟΤΑ (το γεγονός ότι η διαχείριση κάποιων υποθέσεων έχει επιπτώσεις σε μια εντοπισμένη εδαφική περιφέρεια), οπότε προκύπτει για υποθέσεις της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, ή ευρύτερη, οπότε πρόκειται για υποθέσεις της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

Κάθε ΟΤΑ έχει επίσης τη δυνατότητα να αναθέσει για ορισμένο χρόνο την άσκηση μιας δραστηριότητας που ανήκει στις αποκλειστικές ή τις συντρέχουσες αρμοδιότητες του στο κράτος ή σε ένα δημόσιο πρόσωπο ειδικών σκοπών που ανήκει στο κράτος, καθώς επίσης και σε ιδιωτικό νομικό πρόσωπο. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, μπορεί στους όρους της σχετικής σύμβασης που συνάπτεται με το δημόσιο ή ιδιωτικό νομικό πρόσωπο να

υπάρχει και όρος για να εκπροσωπείται ο ΟΤΑ στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου.²⁵

Το πρόβλημα δεν εντοπίζεται κατά κύριο λόγο στον συγκεκριμένο καθορισμό των τοπικών υποθέσεων, αφού ο σχετικός κατάλογος που έχει επεξεργαστεί ο νομοθέτης είναι αρκετά ευρύς ιδίως για την νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Οφείλεται κυρίως στον διαχωρισμό τους από τις κρατικές υποθέσεις, οι οποίες μόνο κατ' ανάθεση νοείται να ασκούνται από την αυτοδιοίκηση. Αυτή άλλωστε η προσέγγιση βρίσκεται στη βάση και της σχετικής νομολογίας του ΣτΕ, η οποία βρίσκεται στην κατεύθυνση περιορισμού των αρμοδιοτήτων της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

Η ορθότερη λύση, για να παύει αυτή η συνεχής διελκυστίνδα μεταξύ των κρατικών και τοπικών υποθέσεων, είναι η υπέρβαση αυτής της διάκρισης, μέσω ενός συνθετικού σχήματος που θα οδηγεί σε μια νέα διαλεκτική ενότητα. Στην βάση αυτής της ενότητας βρίσκεται η έννοια της δημόσιας υπόθεσης, ως έννοια που αφορά όλες τις εκφάνσεις των κρατικών δραστηριοτήτων. Από εκεί και πέρα η κατανομή των δημόσιων υποθέσεων μεταξύ των επί μέρους κρατικών οργάνων, στο πλαίσιο του ενιαίου διοικητικού συστήματος, προϋποθέτει την επεξεργασία μιας δέσμης κριτηρίων, βάσει των οποίων θα αξιολογείται κάθε φορά η καταλληλότητα αυτών των οργάνων.

Το Σύνταγμά μας πάντως διατυπώνει ένα γενικό κανόνα για την ένταση της κρατικής εποπτείας, ορίζοντας ότι «δεν πρέπει να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση των ΟΤΑ», δηλαδή να προσβάλλει τον πυρήνα του θεσμού ή να περιορίζει δυσανάλογα τα περιθώρια αυτόβουλης δράσης. Ο κανόνας αυτός έχει ιδιαίτερη σημασία και για την προστασία των αιρετών στο πλαίσιο του πειθαρχικού ελέγχου, για τον οποίο παρέχονται και πρόσθετες εγγυήσεις μέσω συμβουλίων που αποτελούνται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές.

Όσον αφορά βέβαια τις τοπικές υποθέσεις, η διάταξη του άρθρου 20 του κώδικα δήμων και κοινοτήτων του 1954 όριζε, ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων άνηκε στην αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων. Η εν λόγω

²⁵ Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1991, σελ. 297.

διάταξη, η οποία επαναλαμβάνονταν σχεδόν ομοιοτύπως μέχρι και το 1984 στη διάταξη του άρθρου 23 του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, ήταν ευρύτερη από αυτήν του β.δ. του 1936, αφού πρόσδιδε στους δήμους και στις κοινότητες την αρμοδιότητα να αναλάβουν κάθε υπόθεση, η οποία υπηρετεί τα τοπικά συμφέροντα, εφόσον εξυπηρετείται η κοινή ωφέλεια. Ωστόσο, στη διάταξη του άρθρου 21 του προαναφερομένου διατάγματος απαριθμούνταν λεπτομερώς οι υποθέσεις που αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων.²⁶

Επιπλέον, είναι σαφές από τα παραπάνω πως τα όργανα των ΟΤΑ που ασκούν κρατικές αρμοδιότητες λειτουργούν ως κρατικά όργανα και υπάγονται σε αντίστοιχο ιεραρχικό έλεγχο. Οι υπόλοιπες όμως αρμοδιότητες των ΟΤΑ ασκούνται αυτοτελώς (άρθρο 102 παρ 2) και αφορούν τις τοπικές υποθέσεις (άρθρο 102 παρ. 101). Η αποτελεσματική άσκηση των πολυάριθμων αρμοδιοτήτων που ασκεί σήμερα η τοπική αυτοδιοίκηση προϋποθέτει πάντως και τον εξοπλισμό της με τους ανάλογους πόρους. Οι ΟΤΑ δεν διαθέτουν φορολογική αυτοτέλεια (άρθρο 78 Συντ) και έτσι το Σύνταγμα (άρθρο 102 παρ 6) επιβάλλει στο κράτος να μεριμνά ώστε να εξασφαλίζονται οι αντιστοιχούντες αναγκαίοι πόροι. Ως προς εξουσιοδοτήσεις που παραπέμπουν στον όρο τοπικές υποθέσεις προκύπτει πάντως το ζήτημα κατά πόσο είναι ειδικές ενόψει του άρθρου 102 παρ.1 Συντ. αλλά και του άρθρου 43 παρ.2 στον όρο θέματα τοπικού ενδιαφέροντος.

Το Σύνταγμα αναθέτοντας την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων στις οργανωτικές μονάδες των ΟΤΑ, δημιουργεί μηχανισμό για την άρθρωση και τη θεραπεία ενός ξεχωριστού από το «γενικό», «τοπικού» συμφέροντος με φορέα τον ΟΤΑ και τους δημότες του. Είναι προφανές ότι το τοπικό αυτό συμφέρον ενσωματώνει ως ένα βαθμό ,και τα ατομικά συμφέροντα των δημοτών του, άρα εμφανίζεται έμμεσα και ως προέκταση του δικαιώματος της προσωπικότητας των τελευταίων. Συνεπώς παρά το γεγονός ότι δεν μπορεί σήμερα να γίνεται λόγος για δήμο-σωματείο, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων από τους τοπικά αιρετούς λειτουργούς, λόγω ακριβώς της ταύτισης εκλογικού σώματος και φορέων του τοπικού συμφέροντος,

²⁶ Βλ. Τριανταφυλλοπούλου, Α., Οι επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, Ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 2004, σελ. 27

λειτουργεί εν τέλει προστατευτικά αλλά και προωθητικά για το δικαίωμα της προσωπικότητας των δημοτών. Έτσι λοιπόν οι δυνατότητες συμμετοχής που προσφέρει ένα κλασικό πολιτικό δικαίωμα, το δημοτικό εκλογικό δικαίωμα, λειτουργούν και αμυντικά, πιθανόν δε και παροχικά προς όφελος των δημοτών.²⁷

Ακόμη, η γενική αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων είναι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Ο καθορισμός της έννοιας της τοπικής υπόθεσης, και συνεπώς της συνταγματικά κατοχυρωμένης διοικητικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ, δεν είναι ευχερής. Βασικό στοιχείο της έννοιας αυτής είναι, ότι αναφέρεται στην προαγωγή των συμφερόντων της περιφέρειας του ΟΤΑ και στην ικανοποίηση ορισμένων βασικών αναγκών των κατοίκων της. Άλλο στοιχείο είναι, ότι η σχετική με τις τοπικές υποθέσεις δραστηριότητα μπορεί να αναπτυχθεί κατά τρόπο ορθολογιστικό στο πλαίσιο της περιφέρειας του ΟΤΑ ή σε ορισμένες περιπτώσεις, ενός συνδέσμου ΟΤΑ.

Πολύ σημαντικός είναι και ο χαρακτηρισμός μιας υπόθεσης ως τοπικής, με βάση τον στενό της σύνδεσμο προς μια τοπικά, «χωρικά» προσδιοριζόμενη ομάδα πολιτών, τους δημότες. Συνεπώς, η οριοθέτηση του εννοιολογικού περιεχομένου των τοπικών υποθέσεων, δεν μπορεί παρά να πραγματοποιηθεί σε συσχετισμό με το ιδιαίτερο κοινό συμφέρον αυτής της ομάδας πολιτών, σε συσχετισμό δηλαδή με το τοπικό συμφέρον που αποτελεί ειδική μορφή του δημόσιου συμφέροντος.²⁸

Δεν περιλαμβάνονται στον κύκλο των τοπικών υποθέσεων, εκείνες που αναφέρονται στην προαγωγή των γενικότερων συμφερόντων ολόκληρης της χώρας ή έχουν σκοπό την ικανοποίηση ορισμένων βασικών αναγκών του πληθυσμού της ή ευρύτερων περιοχών της κατά ενιαίο τρόπο. Η σχετική δραστηριότητα τους είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί ορθολογιστικά σε πλαίσιο ευρύτερο από το πλαίσιο της περιφέρειας ενός ΟΤΑ ή συνδέσμου ΟΤΑ. Οι υποθέσεις αυτές συνιστούν τους σκοπούς του κράτους ή δημόσιων νομικών προσώπων ειδικών σκοπών, που δεν συνδέονται με τους ΟΤΑ.

²⁷ βλ. Χλέπας, Ν., Πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση Θεωρητικές αναζητήσεις και θεσμικές μεταμορφώσεις, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1994, σελ. 243

²⁸ βλ. Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1991, σελ. 295

Εντούτοις, τα όρια μεταξύ τοπικών υποθέσεων και μη, είναι ρευστά και εξαρτώνται από τις εκάστοτε επικρατούσες αντιλήψεις και συνθήκες (οργανωτικές, οικονομικές, τεχνολογικές).²⁹

Όπως είναι όμως γνωστό, η απάντηση στο ερώτημα κατά πόσο μια συγκεκριμένη υπόθεση είναι τοπική ή όχι, συναντά μεγάλες δυσκολίες, ιδίως ενόψει των νεότερων εξελίξεων των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών (εκμηδένιση αποστάσεων, διασπορά των δραστηριοτήτων του δημότη σε διάφορους τόπους κ.ο.κ.), ενώ ιδιαίτερα πειστικός γίνεται και ο πολύπλευρος κρατικός παρεμβατισμός που απειλεί να συνθλίψει τις τοπικές ιδιαιτερότητες. Επόμενο ήταν να εμφανιστεί η περί αναχρονισμού της έννοιας των τοπικών υποθέσεων αντίληψη που οδηγεί όμως πρακτικά στην παραχώρηση απεριόριστης διακριτικής ευχέρειας στο νομοθέτη, υποβιβάζοντας την κατηγορηματικά διατυπωμένη διάταξη του Συντάγματος μας σε κατευθυντήρια.³⁰

1.7 Η χορήγηση αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος-ως τοπική υπόθεση

Ο νέος ΔΚΚ δίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στις αρμοδιότητες, η άσκηση των οποίων επηρεάζει την καθημερινή επαφή των πολιτών με τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές. Έτσι με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ΔΚΚ αλλάζει η φιλοσοφία και συνεπώς και η διαδικασία για τη χορήγηση των αδειών των καταστημάτων και επιχειρήσεων, που διέπονται από υγειονομικές διατάξεις, με στόχο αφενός την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη μέσω της σύντμησης των προθεσμιών και του περιορισμού των περιπτώσεων επικάλυψης αρμοδιοτήτων, και αφετέρου της εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων και των οικισμών.

²⁹ Βλ. Μπεσίλα, Ε., Τοπική Αυτοδιοίκηση, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2004, σελ. 395.

³⁰ Βλ. Χλέπας, Ν., Πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση Θεωρητικές αναζητήσεις και θεσμικές μεταμορφώσεις, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1994, σελ. 264

Είναι γνωστό ότι για να λειτουργήσει νόμιμα ένα κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος, πρέπει να πληροί ορισμένους όρους και προϋποθέσεις, που τίθενται από την υγειονομική νομοθεσία προκειμένου να διαφυλάσσεται η δημόσια υγεία. Για το λόγο αυτό πρέπει να εφοδιαστεί με την προβλεπόμενη άδεια που εκδίδεται από τον οικείο δήμο ή κοινότητα. Η χορήγηση της άδειας δεν αποτελεί αποκλειστικά μια τοπική υπόθεση. Για το λόγο αυτό ο νέος ΔΚΚ κατέταξε τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ στην κατηγορία των αρμοδιοτήτων κρατικού χαρακτήρα, η άσκηση των οποίων, έχει ανατεθεί από το κράτος σε αυτούς, ως η πλησιέστερη προς τον πολίτη διοικητική μονάδα.³¹

Παράλληλα όμως ο νέος ΔΚΚ θεωρεί ως τοπική υπόθεση, και άρα αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων, τον προσδιορισμό ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων για την ίδρυση τέτοιων καταστημάτων εφόσον η λειτουργία τους επηρεάζει τη ζωή των κατοίκων, τη φυσιογνωμία και την αισθητική των πόλεων και τις εν γένει λειτουργίες τους. Η έννοια των τοπικών υποθέσεων, σε αντιδιαστολή με τις γενικές ή εθνικές υποθέσεις, συνιστά τη λυδία λίθο για τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ. Το Σύνταγμά μας χρησιμοποιεί την έννοια αυτή στη γενική ρήτρα του άρθρου 102 παρ. 1 εδ.1 καθιερώνοντας και αντίστοιχο τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ των ΟΤΑ.³²

Οι τοπικές αρχές έχουν πλέον τη δυνατότητα να θέτουν με τοπικές κανονιστικές διατάξεις ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, που βρίσκονται στα διοικητικά τους όρια, ανεξάρτητα από το αν υφίσταται στο γενικό πολεοδομικό σχέδιο, με εξαίρεση όμως τις περιοχές για τις οποίες έχουν προσδιοριστεί ειδικότεροι όροι χρήσεων γης. Με την έκδοση τέτοιων τοπικών κανονιστικών πράξεων, οι οποίες σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του νέου Κώδικα καταρτίζονται μετά από διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς, διασφαλίζεται αφενός η εύρυθμη λειτουργία των πόλεων και αφετέρου η ισονομία και η διαφάνεια κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των τοπικών αρχών.

³¹ Βλ. <http://www.ypes.gr/UserFiles/>

³² Βλ. Σπηλιωτόπουλος, Ε., Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Σακκουλά, 2001, σελ. 59-60.

Την έκδοση των τοπικών κανονιστικών αποφάσεων των δήμων εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο η δημαρχιακή επιτροπή. Εάν η κανονιστική διάταξη αφορά αποκλειστικά την περιφέρεια ενός τοπικού διαμερίσματος ή οικισμού, η δημαρχιακή επιτροπή διαμορφώνει την εισήγησή της, μετά από τη σύμφωνη γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου. Οι τοπικές κανονιστικές αποφάσεις δημοσιεύονται υποχρεωτικά, κατά το πλήρες κείμενό τους, στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα του δήμου ή της κοινότητας.³³

Στο πνεύμα, λοιπόν, των ανωτέρω ρυθμίσεων καθορίζεται με τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 80 του ΔΚΚ η διαδικασία που ακολουθείται για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων αυτών.

³³ Βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 144-145.

Κεφάλαιο 2: Καταστήματα ή επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος

2.1 Ορισμός των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος

Καταστήματα ή επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος είναι τα καταστήματα ή οι επιχειρήσεις, οι όροι ίδρυσης και λειτουργίας των οποίων καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις (άρθρο 9, παρ. 1 του ΑΝ 2520/1940).

Οι υγειονομικές διατάξεις έχουν τη μορφή αποφάσεων του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Εάν αφορούν παράλληλα και την Προστασία του Περιβάλλοντος έχουν τη μορφή κοινών αποφάσεων του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Όπως ρητά αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 80 του ΔΚΚ ως καταστήματα και επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού νοούνται:

- όλα τα καταστήματα και οι επιχειρήσεις, η λειτουργία των οποίων διέπεται από υγειονομικές διατάξεις ή τον υγειονομικό κανονισμό και στα οποία γίνεται παρασκευή, διάθεση, εμπορία ή αποθήκευση κάθε είδους τροφίμων ή ποτών, όπως είναι κυρίως τα καταστήματα που διέπονται από την Α1β/8577/83 Υγειονομική Διάταξη και
- καταστήματα και επιχειρήσεις στα οποία γίνεται προσφορά υπηρεσιών, εξαιτίας των οποίων μπορεί να προκληθεί βλάβη στη δημόσια υγεία, όπως κομμωτήρια, κουρεία, στεγνοκαθαριστήρια, βαφεία κλπ. που διέπονται από διαφορετικές υγειονομικές διατάξεις.³⁴

Από τον ορισμό γίνεται φανερό ότι η ίδρυση και λειτουργία ενός καταστήματος Υγειονομικού ενδιαφέροντος είναι μία σοβαρή διαδικασία με ιδιαίτερη σημασία για τη Δημόσια Υγεία, γι' αυτό και ο Νομοθέτης πρόβλεψε και επέβαλε τη συμμετοχή της Υγειονομικής Υπηρεσίας, η οποία μετά από

³⁴ Βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 147

αυτοψία θα γνωμοδοτήσει με βάση τη Νομοθεσία, τις εξειδικευμένες γνώσεις και την εμπειρία της για το είδος του καταστήματος που μπορεί να λειτουργήσει σε ένα συγκεκριμένο χώρο. Για κάθε είδος καταστήματος υπάρχει αντίστοιχη υγειονομική νομοθεσία. Επίσης, οι εμπορικές ονομασίες που χρησιμοποιούν οι ενδιαφερόμενοι δεν αφορούν την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

Σύμφωνα λοιπόν με τα άρθρα 37 - 50 της υγειονομικής διάταξης Α1β/8577/83, ισχύουν οι παρακάτω έννοιες:

α) ως **καφετέρια (εκσυγχρονισμένο καφενείο) : (για καθισμένους πελάτες)**, νοείται το κατάστημα, όπου προσφέρονται κάθε είδους καφές και άλλα ροφήματα, ποτά οينوπνευματώδη και αναψυκτικά, γλυκά, παγωτά, τυρόπιτες, τοστ και άλλου είδους σάντουιτς, τα οποία περιέχουν είδη που δεν απαιτούν ιδιαίτερη επεξεργασία στο κατάστημα. Τα οينوπνευματώδη ποτά προσφέρονται με τη συνοδεία ή μη πρόχειρου μεζέ, ο οποίος προσφέρεται όπως διατίθεται στο εμπόριο, χωρίς ιδιαίτερη επεξεργασία στο κατάστημα (ελιές, τυρί, αλίπαστα κ.λ.π.).

β) ως **μπαρ : (για καθισμένους πελάτες)**, νοείται το κατάστημα, όπου προσφέρονται κυρίως οينوπνευματώδη ποτά, με τη συνοδεία ή μη πρόχειρου μεζέ, ο οποίος προσφέρεται όπως διατίθεται στο εμπόριο, χωρίς ιδιαίτερη επεξεργασία στο κατάστημα (ελιές, τυρί, σαλάμι, αλίπαστα, αγγούρι, ντομάτα, αυγό βραστό, ξηροί καρποί κ.τ.όμ.), καθώς και τυρόπιτες, τοστ και άλλου είδους σάντουιτς, που περιέχουν είδη, τα οποία δεν απαιτούν ιδιαίτερη επεξεργασία στο κατάστημα, όπως διάφορα τυριά και αλλαντικά. Στο μπαρ είναι δυνατό να προσφέρονται περιστασιακά, πλην των ανωτέρω ειδών, και καφές, καθώς και διάφορα αναψυκτικά ποτά.

γ) ως **εστιατόριο : (για καθισμένους πελάτες)**, νοείται το κατάστημα, όπου παρασκευάζονται και προσφέρονται διάφορα φαγητά σε καθισμένους ή και σε περαστικούς πελάτες με τη συνοδεία ή μη ποτών κυρίως οينوπνευματωδών ποτών, καθώς και σαλατών, τυριών, φρούτων, γλυκισμάτων κ.λ.π., ώστε να αποτελούν πλήρες γεύμα.

δ) ως **ταβέρνα** : (για καθισμένους πελάτες), νοείται το εστιατόριο, όπου οι πελάτες παραμένουν αρκετό χρονικό διάστημα για διασκέδαση, καταναλώνοντας φαγητά και ποτά με τη συνοδεία ή όχι μουσικής.

ε) ως **σνακ μπαρ**: (για καθισμένους πελάτες), νοείται το κατάστημα, όπου προσφέρονται σε καθισμένους ή και σε όρθιους πελάτες κάθε είδους ποτά, κυρίως οινοπνευματώδη με τη συνοδεία ποικιλίας «γρήγορων» - τύπου fast food – φαγητών, ζεστών ή κρύων, συμπεριλαμβανομένου και του ψημένου κρέατος (σουβλάκια, μπιφτέκια, μπριζόλες κ.τ.όμ.), τα οποία παρασκευάζονται στο κατάστημα ή έχουν παρασκευαστεί σε νόμιμα εργαστήρια ή εργοστάσια. Αν τα ανωτέρω είδη δεν παρασκευάζονται στο κατάστημα, η προέλευσή τους θα πρέπει να αποδεικνύεται με τα τιμολόγια πώλησης ή τα δελτία αποστολής. Στα σνακ μπαρ μπορεί να προσφέρονται ακόμη και σαλάτες, τυρί, φρούτα, παγωτό και περιστασιακά καφές. Τα σνακ μπαρ αναλόγως του κυρίως προσφερόμενου ποτού χαρακτηρίζονται και ως μπυραρίες, ουζερί κ.λ.π. . Στα σνακ μπαρ περιλαμβάνονται και τα καταστήματα FAST FOOD, δηλαδή αυτά που προσφέρουν γρήγορο φαγητό.

35

στ) Ζαχαροπλαστείο, γαλακτοπωλείο, αναψυκτήριο, μπουγατσάδικο, αμιγές λουκουματζίδικο, αρτοποιείο

Στο αναψυκτήριο προσφέρονται σε περαστικούς ή καθισμένους πελάτες ορισμένα γλυκίσματα, τوست και άλλα, σάντουιτς, πίτες, καφές και κάθε είδους ποτά, οινοπνευματώδη και αναψυκτικά. Αν δεν παρασκευάζονται στο ίδιο το κατάστημα θα προέρχονται από νομίμως λειτουργούντα εργαστήρια ή εργοστάσια, γεγονός που θα αποδεικνύεται κάθε φορά με βάση τα τιμολόγια πώλησης ή τα δελτία αποστολής.

Στο μπουγατσάδικο παρασκευάζονται και προσφέρονται μπουγάτσες και κάθε άλλου είδους πίτες, με συνοδεία ή μη αναψυκτικών, ποτών ή μπύρας. Το αρτοποιείο είναι μόνιμο κτίσμα ειδικά διαρρυθμισμένο και κατάλληλα εξοπλισμένο, ανεξάρτητα από τη δυναμικότητά του, για την παραγωγή και διάθεση άρτου, αρτοσκευασμάτων γενικά και λοιπών

³⁵ βλ. <http://www.provataslaw.gr>

σκευασμάτων τροφίμων, που έχουν ως βάση το αλεύρι, πλην των ζυμαρικών. Ακόμη στο αρτοποιείο ψήνονται φαγητά και άλλα παρασκευάσματα του κοινού. Είναι δυνατό να επιτραπεί και η παρασκευή γλυκισμάτων καθώς και η πώληση και άλλων ειδών.

ζ) Παντοπωλείο, οπωρολαχανοπωλείο, κρεοπωλείο, Υπεραγορά τροφίμων ή Σούπερ Μάρκετ

Χαρακτηριστικό κατάστημα της κατηγορίας είναι το παντοπωλείο. Είναι το κατάστημα στο οποίο πωλούνται όλα γενικά τα είδη τροφίμων και ποτών. Επιτρέπεται η πώληση, στα παντοπωλεία, τυποποιημένων κατεψυγμένων κρεάτων, πουλερικών, θηραμάτων, ψαριών, χορταρικών και άλλα, συσκευασμένων κατάλληλα σε πλαστικά σακίδια ή σε άλλες επιτρεπόμενες συσκευασίες, εφόσον τα είδη αυτά προσφέρονται σε μικρές ποσότητες και περισσεύει στο κατάστημα χώρος επαρκής για την τοποθέτηση των απαραίτητων, ιδιαίτερα για κάθε είδος θαλάμων καταψύξεως

Στην Υπεραγορά τροφίμων ή Σούπερ Μάρκετ επιτρέπεται να πωλούνται όλα τα είδη παντοπωλείου και κρεοπωλείου, κατεψυγμένα τρόφιμα, ζωικής και φυτικής προελεύσεως, γάλα και τα παράγωγά του, φαγητά και γλυκίσματα σε πακέτα και εμφιαλωμένα οιοπνευματώδη και μη ποτά, καθώς και απορρυπαντικά, είδη καθαρισμού, εντομοκτόνα, συμπεριλαμβανομένων και των σκωροκτόνων σε πραγματικά αεροστεγείς συσκευασίες, καλλυντικά, είδη νοικοκυριού, εξοχής, ενδύσεως και υποδήσεως, παιδικά είδη, χαρτικά, βιβλία κ.α., με την προϋπόθεση ότι θα καταλαμβάνουν ιδιαίτερους νοητός χώρους μακριά από τα τρόφιμα.³⁶

Μεταξύ των καταστημάτων και επιχειρήσεων για την λειτουργία των οποίων απαιτείται χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος περιλαμβάνονται και τα κυλικεία (άρθρο 37 και άρθρο 42 της Υ.Δ. Α1β/8577/1983). Τα κυλικεία λειτουργούν εντός μεγάρων, στεγάζονται σε γραφεία ή καταστήματα, σε δημοτικές ή κοινοτικές αγορές, σχολεία, ιδρύματα, νοσηλευτήρια, και άλλα. Επιτρέπεται να προσφέρει καφέ γενικά και άλλα ροφήματα, ορισμένα γλυκίσματα, παγωτά, τoστ, ή άλλα

³⁶ Βλ. <http://www.skiadas.gr/el/shopsg.htm>

σάντουιτς, σοκολατοειδή , πίτες και άλλα, καθώς αναψυκτικά και οينوπνευματώδη εφόσον ή χρήση αυτών δεν απαγορεύεται από τον Κανονισμό του Φορέα που εξυπηρετούν. Προκειμένου για κυλικεία σχολείων, προσφέρονται και χυμοί φρούτων, ξηροί καρποί, γάλα εμφιαλωμένο σε μικρές φιάλες μιας μερίδας, φρούτα πλυμένα καλά και κατά προτίμηση τοποθετημένα κατά τεμάχιο ή μερίδα σε αδιάβροχες σακούλες, κουλούρια και ψωμί με τυρί. Για την ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων ή επιχειρήσεων, τους όρους λειτουργίας των οποίων καθορίζουν οι υγειονομικές διατάξεις, απαιτείται άδεια η οποία χορηγείται από τους αρμόδιους Ο.Τ.Α.³⁷

Οι βασικές προδιαγραφές των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος είναι οι εξής:

1. ΥΨΟΣ: Το ύψος των καταστημάτων ή εργαστηρίων τροφίμων ή ποτών που βρίσκονται σε περιοχές όπου τα κτίρια κτίστηκαν σε εποχή που δεν ίσχυε ο Γ.Ο.Κ., επιτρέπεται να είναι 2,50μ. και πάνω. Στα υπόλοιπα το ύψος θα είναι όπως ορίζει ο Γ.Ο.Κ.
2. ΑΠΟΧΩΡΗΤΗΡΙΑ: Το εμβαδό κάθε αποχωρητηρίου και του προθαλάμου του δεν θα είναι μικρότερο από 2,50 τ.μ., δηλαδή 1μ. πλάτος και 2,50μ. μήκος. Το ύψος της οροφής των προθαλάμων τους δεν θα είναι μικρότερο από 2,10μ. Η ύπαρξη προθαλάμου είναι υποχρεωτική για όλα τα καταστήματα με εξαίρεση ορισμένων που δεν εξυπηρετούν καθισμένους πελάτες και η ύπαρξη προθαλάμου είναι στην κρίση της Υγειονομικής Υπηρεσίας.
3. ΧΩΡΟΣ ΠΛΥΣΕΩΣ ΣΚΕΥΩΝ: Τα τμήματα του τοίχου που βρίσκονται πάνω από τους νεροχύτες θα καλύπτονται σε ύψος 0,50μ. με πλακίδια και πάνω από το ύψος των 0,50μ., θα υδροχρωματίζονται. Συνήθως ζητούνται πλακίδια μέχρι το συνολικό ύψος των 2 μέτρων. Για την πλήση των σκευών θα υπάρχει το ανάλογο σύστημα αριθμού λεκανών.³⁸

³⁷ βλ. <http://www.provataslaw.gr>

³⁸ Βλ. <http://www.skiadas.gr/el/shopsg.htm>

2.2 Χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος

Ο νέος ΔΚΚ εισάγει μια καινοτομία στη μέχρι σήμερα ισχύουσα πρακτική σε ό,τι αφορά στη διαδικασία χορήγησης της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, την προέγκριση ίδρυσης. Η προέγκριση ίδρυσης συνίσταται στην κατ' αρχήν εξέταση της δυνατότητας ή μη ίδρυσης συγκεκριμένου καταστήματος ή επιχείρησης σε συγκεκριμένη περιοχή μετά από προέλεγχο του αιτήματος του ενδιαφερομένου. Κατά τον προέλεγχο ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει, όπως ρητά αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 80 του ΔΚΚ, εάν η λειτουργία του συγκεκριμένου καταστήματος ή της επιχείρησης είναι συμβατή καταρχήν με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει:

- τις χρήσεις γης, δηλαδή αν βρίσκεται σε ζώνη όπου επιτρέπεται η συγκεκριμένη χρήση, όπως προκύπτει από το πολεοδομικό σχέδιο ή τυχόν διάταγμα όπου προβλέπονται ειδικοί όροι χρήσεων γης,
- την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος, δηλαδή αν βρίσκεται εντός οικισμού που έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός ή σε περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή σε κτίριο διατηρητέο κλπ, και τίθενται εκ του λόγου αυτού ειδικότεροι περιορισμοί,
- την προστασία του αιγιαλού και της παραλίας, των δασικών περιοχών και των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων,
- την αισθητική την φυσιογνωμία και τις εν γένει λειτουργίες της πόλης. π.χ. εάν το κατάστημα ανήκει στην κατηγορία όσων διέπονται από τις διατάξεις του π.δ. 180/79 όπως ισχύει, εξετάζεται εάν αυτό βρίσκεται πλησίον σχολείου, εκκλησίας, νοσοκομείου κλπ. Επίσης, εάν ο δήμος ή η κοινότητα έχει εκδώσει τοπική κανονιστική απόφαση, με την οποία έχει θέσει ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις για τη λειτουργία των καταστημάτων αυτών, σύμφωνα με τα ανωτέρω, τότε εξετάζεται εάν η λειτουργία του συγκεκριμένου καταστήματος είναι συμβατή με τις ρυθμίσεις της κανονιστικής απόφασης,

Πέραν των ανωτέρω κατά το στάδιο αυτό το οποίο αφορά στη δυνατότητα ίδρυσης ενός καταστήματος, εφόσον το κατάστημα συστεγάζεται με κατοικίες εξετάζεται αν η συγκεκριμένη χρήση είναι επιτρεπτή. Επομένως κατά το στάδιο της προέγκρισης δεν εξετάζονται όροι και προϋποθέσεις που τίθενται από τις υγειονομικές διατάξεις και αφορούν π.χ στη νομιμότητα του κτιρίου ή στις προϋποθέσεις που πρέπει να έχει το πρόσωπο στο όνομα του οποίου εκδίδεται η άδεια κλπ. Τα στοιχεία αυτά εξετάζονται μετά τη χορήγηση προέγκρισης.³⁹

Βέβαια, για την προέγκριση αποφασίζει η δημορχιακή επιτροπή, αν πρόκειται για δήμο, ή το κοινοτικό συμβούλιο, αν πρόκειται για κοινότητα. Ο νομοθέτης αποφάσισε να ορίσει τη δημορχιακή επιτροπή, και όχι το δημοτικό συμβούλιο, ως αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της προέγκρισης αποσκοπώντας έτσι στην αποσυμφόρηση του δημοτικού συμβουλίου, αφού σ' αυτό έχει απονείμει την αρμοδιότητα της κανονιστικής ρύθμισης σε ότι αφορά τη λειτουργία των καταστημάτων αυτών. Βέβαια, εάν η δημορχιακή επιτροπή κρίνει ότι μια υπόθεση είναι ιδιαίτερα σοβαρή, μπορεί να την παραπέμψει στο δημοτικό συμβούλιο για λήψη σχετικής απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 παρ.5 του ΔΚΚ, η οποία όμως θα πρέπει να εκδοθεί μέσα στην προθεσμία που ορίζει ο νόμος.

Η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας οφείλει, πριν εισαχθεί το αίτημα στα αρμόδια όργανα για λήψη σχετικής απόφασης, να ελέγξει, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, εάν για το συγκεκριμένο κατάστημα ή επιχείρηση υφίστανται περιορισμοί που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία ή τις τυχόν υπάρχουσες τοπικές κανονιστικές αποφάσεις. Εφόσον το αίτημα πληροί όλες τις προϋποθέσεις, τότε η δημορχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο υποχρεούται να εκδώσει την προέγκριση ίδρυσης εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μήνα. Μετά τη λήψη της απόφασης από τη δημορχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο, δεν ακολουθεί έκδοση σχετικής πράξης του Δημάρχου/ Προέδρου Κοινότητας ή άλλου υπηρεσιακού οργάνου αλλά δίδεται στον ενδιαφερόμενο απόσπασμα της σχετικής απόφασης.

³⁹ βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 146-147

Σε περίπτωση που τα ανωτέρω όργανα παραλείπουν να εκδώσουν την απόφαση της προέγκρισης, τότε πρόκειται για παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, η οποία μπορεί να προσβληθεί πλέον υπό το νέο καθεστώς του ΔΚΚ (άρθρο 150, παρ. 1, περ. β) και με διοικητική προσφυγή.

Με το νέο αυτό πλαίσιο, επιδιώκεται η επιτάχυνση της όλης διαδικασίας και ο πολίτης δεν παραμένει σε καθεστώς παρατεταμένης αβεβαιότητας για την έκβαση του αιτήματός του αφού, αφενός ορίζεται αρμόδιο όργανο για την χορήγηση της προέγκρισης η δημορχιακή επιτροπή και όχι το δημοτικό συμβούλιο, ως πιο ευέλικτο όργανο, αφετέρου τίθεται αποκλειστική προθεσμία, εντός της οποίας οφείλει ο οικείος ΟΤΑ να χορηγήσει ή όχι την προέγκριση. Τέλος, η απόφαση προέγκρισης για τις περιπτώσεις που αυτή απαιτείται, αποτελεί, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου προϋπόθεση για την χορήγηση άδειας έναρξης επιτηδεύματος από την αρμόδια ΔΟΥ, στην οποία ο ενδιαφερόμενος για το σκοπό αυτό υποβάλλει φωτοαντίγραφο της σχετικής απόφασης.

Για την προέγκριση ο ενδιαφερόμενος καταθέτει στο Δήμο ή στην Κοινότητα αίτηση, στην οποία δηλώνει το είδος του καταστήματος ή της επιχείρησης, τις προσφερόμενες υπηρεσίες, την τοποθεσία και το οίκημα, στο οποίο αυτό πρόκειται να λειτουργήσει, επισυνάπτοντας μόνο:

- τοπογραφικό διάγραμμα,
- διάγραμμα κάλυψης της ευρύτερης περιοχής από την απεικόνιση του οποίου μπορεί να διαπιστωθεί αν υπάρχουν άλλες λειτουργίες που επηρεάζονται από το υπό ίδρυση κατάστημα (π.χ. σχολείο, εκκλησία, νοσοκομείο κ.α). Το διάγραμμα κάλυψης είναι σκόπιμο να καλύπτει τα γειτνιάζοντα οικοδομικά τετράγωνα και μπορεί να είναι είτε μια φωτοτυπία ενός κοινού χάρτη είτε ένα απλό σκαρίφημα.
- το παράβολο που προβλέπεται από την ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΦΕΚ 533 Β' /30-4-2002) όπως κάθε φορά ισχύει.

Το παράβολο δεν επιστρέφεται ανεξάρτητα από το αν χορηγηθεί προέγκριση ή όχι, εφόσον το κατάστημα στεγάζεται σε χώρο οριζόντιας ιδιοκτησίας, τον κανονισμό της πολυκατοικίας ή ελλείψει αυτού απόφαση της γενικής συνέλευσης των ιδιοκτητών και σε κάθε άλλη περίπτωση υπεύθυνη

δήλωση της πλειοψηφίας των ιδιοκτητών των κατοικιών από το οποίο να προκύπτει ότι είναι επιτρεπτή η συγκεκριμένη χρήση.⁴⁰

Μετά τη χορήγηση της προέγκρισης ίδρυσης, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει στον οικείο δήμο ή στην κοινότητα, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για το κατάστημα που επιθυμεί να λειτουργήσει, σύμφωνα με τις οδηγίες της αρμόδιας υπηρεσίας, για να του χορηγηθεί η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας. Στη συνέχεια, η αρμόδια υπηρεσία του δήμου ή της κοινότητας οφείλει να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προς όλες τις συναρμόδιες υπηρεσίες, για τον υγειονομικό έλεγχο, τον έλεγχο πυρόσβεσης κ.α. Αφού ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία και εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, εκδίδεται η άδεια σε 15 ημέρες, αλλιώς ανακαλείται η απόφαση προέγκρισης ίδρυσης.⁴¹

2.3 Χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος

Βασική υγειονομική διάταξη για τη χορήγηση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος είναι -στην πλειοψηφία των περιπτώσεων- η ΥΔ Αιβ/8577/1983 «περί υγειονομικού ελέγχου και αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας των εγκαταστάσεων επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και των γενικών και ειδικών όρων ιδρύσεως και λειτουργίας των εργαστηρίων και καταστημάτων τροφίμων ή / και ποτών» (ΦΕΚ 526/Β).

Οι όροι ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων και επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος καθορίζονται λεπτομερώς από ειδικές διατάξεις και ο δήμος ή η κοινότητα δεν μπορεί, κατά εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 37 του ΔΚΚ, να ορίσει για μία ή περισσότερες κατηγορίες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος πρόσθετους όρους και προϋποθέσεις ή να διαφοροποιήσει τους όρους αυτούς ή, πολύ περισσότερο, να απαγορεύσει γενικά τη λειτουργία ορισμένων καταστημάτων και επιχειρήσεων στη διοικητική του περιφέρεια. Δηλαδή, εφόσον συντρέχουν οι

⁴⁰ Βλ. <http://www.ypes.gr/UserFiles/>

⁴¹ βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 146-147.

προϋποθέσεις που ορίζουν οι σχετικές για κάθε κατάσταση ή επιχείρηση διατάξεις, ο δήμος ή η κοινότητα υποχρεούται να χορηγήσει την άδεια και δεν μπορεί να αρνηθεί τη χορήγησή της επικαλούμενος λόγους που δεν προβλέπονται από τις διατάξεις αυτές.

Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων και των επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος χορηγείται από το δήμαρχο ή το πρόεδρο της κοινότητας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που εκδίδεται μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου. Ο δήμος ή η κοινότητα οφείλει να λάβει υπόψη του κατά τη διαδικασία χορήγησης της άδειας, όλο το εύρος της νομοθεσίας που ισχύει και έχει εφαρμογή σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Η τήρηση όλων των ανωτέρω διατάξεων διασφαλίζεται και αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσουν οι ενδιαφερόμενοι για την απόκτηση της άδειας. Αυτό κρίνεται αναγκαίο προκειμένου η άδεια να χορηγείται, αφού εξετασθεί η κάθε περίπτωση, πριν προβεί ο ενδιαφερόμενος σε οποιαδήποτε επένδυση.

42

Το Δημοτικό Συμβούλιο δεσμεύεται από την καταφατική γνωμοδότηση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής και οφείλει να χορηγήσει τη ζητούμενη άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας, εκτός αν διαπιστώσει ότι δεν συντρέχουν οι όροι και προϋποθέσεις που προβλέπονται από άλλες, πλην των Υγειονομικών Διατάξεων, διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων Αστυνομικών Διατάξεων κλπ (Πολεοδομικές Διατάξεις, Πυροσβεστικές Διατάξεις, διατάξεις που αποβλέπουν στην προστασία της ασφάλειας, της ησυχίας και ανέσεως των πολιτών κλπ).

Με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 80 ΔΚΚ ορίζεται ότι η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων και επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος, τα οποία λειτουργούν εντός ξενοδοχείων, θα χορηγείται από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) Για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας εφαρμόζονται οι ισχύουσες υγειονομικές και λοιπές διατάξεις, που διέπουν τα καταστήματα αυτά. Η άδεια λειτουργίας μουσικής όμως στα

⁴² Βλ. Σολδάτου, Δ., Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας και οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ, Εκδόσεις Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη, 1999, σελ. 61-62.

ανωτέρω καταστήματα, παραμένει στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ, η οποία χορηγείται από τη δημορχιακή επιτροπή ή από τον πρόεδρο της Κοινότητας.

Τέλος τα όργανα του ΕΟΤ είναι αρμόδια πλέον και για την έκδοση των διοικητικών πράξεων και την εκτέλεση αυτών, που αναφέρονται στην ανάκληση και την αφαίρεση των αδειών των καταστημάτων αυτών, καθώς και στη σφράγισή τους. Επομένως όλοι οι σχετικοί φάκελοι που τηρούνται στους οικείους δήμους και κοινότητες, θα πρέπει να διαβιβασθούν στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΤ.⁴³

Επίσης, μετά τη χορήγηση της προέγκρισης ίδρυσης, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για το κατάστημα που επιθυμεί να λειτουργήσει, προκειμένου να χορηγηθεί η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας. Τα δικαιολογητικά που θα προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να του τα υποδείξει η αρμόδια υπηρεσία του οικείου δήμου ή κοινότητας και ως εκ τούτου απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή. Ορισμένα δικαιολογητικά βέβαια, αναζητούνται αυτεπαγγέλτως από την υπηρεσία σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις (πχ ποινικό μητρώο) και δεν ζητούνται από τον πολίτη.

Στον πολίτη δεν τίθεται προθεσμία για την προσκόμιση των δικαιολογητικών αυτών, αφού ο χρόνος που απαιτείται για να είναι το κατάστημα έτοιμο για τον απαιτούμενο έλεγχο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, εξαρτάται από τις εργασίες στις οποίες προτίθεται να προβεί ο ενδιαφερόμενος. Σκόπιμο όμως είναι να επισημαίνεται ότι σε καμία περίπτωση το κατάστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα χωρίς την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας. Επομένως, όταν ο ενδιαφερόμενος προσκομίσει όλα τα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας, διαβιβάζει το φάκελο προς τις λοιπές συναρμόδιες υπηρεσίες, για τον υγειονομικό έλεγχο, τον έλεγχο πυρόσβεσης κλπ, προκειμένου να γνωμοδοτήσουν περί της πληρότητας των προϋποθέσεων, που τίθενται από τις ισχύουσες διατάξεις. Ο νόμος και στο στάδιο αυτό προβλέπει προθεσμία πενήντα (50) ημερών για την έκδοση της σχετικής γνωμοδότησης. Για την έκδοση των γνωμοδοτήσεων και των βεβαιώσεων που απαιτούνται από άλλες υπηρεσίες, μεριμνά η υπηρεσία του οικείου δήμου ή της κοινότητας και

⁴³ βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 148.

όχι ο πολίτης. Γι' αυτό και όλες οι ενέργειες θα πρέπει να γίνονται άμεσα και χωρίς καθυστέρηση, ώστε η διαδικασία αυτή να λειτουργεί προς όφελος του πολίτη.

Αφότου ολοκληρωθεί η ανωτέρω διαδικασία και εφόσον πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις χορηγείται η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του καταστήματος εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών. Αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της άδειας είναι, όπως ίσχυε και στον προηγούμενο Κώδικα, ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας με τη διαφορά ότι στο στάδιο αυτό πλέον δεν εισάγεται ξανά το θέμα στη δημορχιακή επιτροπή ή στο κοινοτικό συμβούλιο.⁴⁴

Η αρμόδια για τη χορήγηση της άδειας αρχή μετά από έλεγχο της πληρότητας των δικαιολογητικών, δίνει την προέγκριση για την άδεια λειτουργίας. Κατόπιν τούτου, ο ενδιαφερόμενος καταθέτει την αίτηση για την οριστική άδεια και τα υπόλοιπα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν. Ακολούθως, η αρμόδια αρχή διαβιβάζει στην Υγειονομική Υπηρεσία την αίτηση του ενδιαφερόμενου για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας, στην οποία επισυνάπτονται όλα τα απαραίτητα για την άσκηση του υγειονομικού ελέγχου δικαιολογητικά.

Η Υγειονομική Υπηρεσία, μόλις παραλάβει την ανωτέρω αίτηση, αναθέτει σε αρμόδιους ελεγκτές Επόπτες Δημόσιας Υγείας την άσκηση του απαραίτητου υγειονομικού ελέγχου των χώρων και της συγκρότησης της νεοϊδρυόμενης επιχείρησης, για να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι υγειονομικοί όροι και οι προϋποθέσεις που καθορίζουν οι σχετικές διατάξεις της υγειονομικής νομοθεσίας. Μετά την άσκηση του υγειονομικού ελέγχου, η Υγειονομική Υπηρεσία επιστρέφει στην αρμόδια για τη χορήγηση της άδειας αρχή την αίτηση του ενδιαφερόμενου μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά και τα δύο αντίτυπα των σχεδιαγραμμάτων υπογεγραμμένα και θεωρημένα, αν το κατάστημα κριθεί κατάλληλο για την απόκτηση της αιτούμενης άδειας, ή και τα τρία αντίτυπα των σχεδιαγραμμάτων ανυπόγραφα και αθεώρητα, αν αυτό κριθεί ακατάλληλο. Στο σχετικό διαβιβαστικό έγγραφο της Υγειονομικής Υπηρεσίας επισυνάπτεται και η γνωμοδότηση των ελεγκτών υπαλλήλων (σε ένα αντίτυπο, αν είναι θετική ή σε δύο, αν είναι αρνητική).

⁴⁴ Βλ. <http://www.ypes.gr/UserFiles/>

Αν το κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος παρουσιάζει μικροελλείψεις, οι οποίες είναι δυνατό να συμπληρωθούν σε μικρό χρονικό διάστημα, η Υπηρεσία μπορεί, αν το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος, να ορίσει λογική προθεσμία για τη συμπλήρωση των ελλείψεων και μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής, να επαναλάβει τον υγειονομικό έλεγχο. Αν κάποιο κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος κριθεί ακατάλληλο, γιατί δεν εκπληρώνει τους υγειονομικούς όρους και προϋποθέσεις, στην αρνητική γνωμοδότηση αναφέρονται σαφώς οι διαπιστώσεις των αρμόδιων ελεγκτών υπαλλήλων, που διενήργησαν τον υγειονομικό έλεγχο, ώστε να λάβει πλήρως γνώση των ελλείψεων ο ιδιοκτήτης του καταστήματος.⁴⁵

Στην περίπτωση που δεν πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις, είτε για το οίκημα εντός του οποίου θα λειτουργήσει το συγκεκριμένο κατάστημα, είτε για το πρόσωπο στο όνομα του οποίου θα λειτουργήσει αυτό, ανακαλείται άμεσα η απόφαση προέγκρισης ίδρυσης από το όργανο που την εξέδωσε, δηλαδή τη δημαρχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο. Σε κάθε περίπτωση το κατάστημα λειτουργεί νόμιμα από το χρόνο χορήγησης της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας.

Οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος χορηγούνται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εφόσον τα μεν πρώτα είναι ενήλικα, τα δε δεύτερα έχουν νομίμως συσταθεί (άρθρο 1, παρ. 1 ΠΔ 457/90, άρθρο 6, παρ. 4 ΥΔ Α1β/8577/1983). Το άρθρο 6, παρ. 4 της ΥΔ Α1β/8577/1983 αναφέρεται σε «νομικά πρόσωπα» γενικά, χωρίς να αποκλείει τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Συνεπώς, άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας καταστήματος ή εργαστηρίου ή εργοστασίου υγειονομικού ενδιαφέροντος μπορεί να χορηγείται και σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, εφόσον η άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας προβλέπεται από την ιδρυτική του πράξη ή το καταστατικό ή από τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του.⁴⁶

⁴⁵ Βλ. <http://www.provataslaw.gr/DB61964C.el.aspx>

⁴⁶ βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 146-147.

2.4 Γενικές διατάξεις περί των αδειών για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος

Για να επιτευχθεί η ίδρυση και λειτουργία καταστήματος ή εργαστηρίου ή εργοστασίου υγειονομικού ενδιαφέροντος απαιτείται άδεια της οικείας Δημοτικής Αρχής, χορηγούμενη με σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής ή αν δεν προβλέπεται από το Νόμο τέτοια Επιτροπή, της αρμόδιας Υγειονομικής Υπηρεσίας ότι πληρούνται οι όροι των σχετικών Υγειονομικών Διατάξεων. Εξαιρούνται από την υποχρέωση αποκτήσεως της ανωτέρω άδειας της Δημοτικής Αρχής τα καταστήματα ή εργαστήρια ή εργοστάσια υγειονομικού ενδιαφέροντος, για τα οποία ειδικοί Νόμοι ή Διατάγματα προβλέπουν τη χορήγηση άδειας ιδρύσεως και λειτουργίας από άλλο Κρατικό Φορέα με σύμφωνη γνώμη της οικείας Υγειονομικής Υπηρεσίας ή της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής ή άλλου αρμόδιου Συλλογικού Οργάνου, στο οποίο συμμετέχει και εκπρόσωπος της Υγειονομικής Υπηρεσίας.

Αν από ειδικές διατάξεις Νόμου ή Δ/ματος προβλέπεται η χορήγηση άδειας λειτουργίας καταστήματος ή εργαστηρίου ή εργοστασίου υγειονομικού ενδιαφέροντος από άλλον Κρατικό Φορέα, χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής ή της οικείας Υγειονομικής Υπηρεσίας, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να αποκτήσει την εν λόγω πριν από την άδεια, που προβλέπουν οι ειδικές διατάξεις. Επίσης, αν για την ίδρυση καταστήματος ή εργαστηρίου ή εργοστασίου υγειονομικού ενδιαφέροντος απαιτείται, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις Νόμου ή Δ/ματος κ.λ.π. άδεια σκοπιμότητας εκδιδόμενη από το Νομάρχη ή άλλη Αρχή, τότε μετά την απόκτηση της ανωτέρω άδειας σκοπιμότητας, χορηγείται αντίγραφο της, το οποίο επισυνάπτεται στην αίτηση του ενδιαφερομένου μαζί με τα αναφερόμενα στο άρθρο 7 δικαιολογητικά.

Η άδεια αυτή χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα (εταιρικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί κλπ.) και ισχύει για το κτίριο και τους χώρους για τους οποίους έχει εκδοθεί, χωρίς χρονικούς περιορισμούς. Κατ' εξαίρεση, οι άδειες, που χορηγούνται με βάση τις Αστυνομικές Διατάξεις "περί υπαιθρίων επαγγελμαμάτων", σε συνδυασμό, με τις διατάξεις των οικείων άρθρων της

παρούσας, ισχύουν για ορισμένο χρόνο, συμφωνά με τις Αστυνομικές αυτές Διατάξεις.

Επιπλέον, αναφερόμενοι στον σχετικό Νόμο 3730/23.12.2008 περί προστασίας ανηλίκων από τον καπνό, τα αλκοολούχα ποτά και άλλες διατάξεις και ειδικότερα σε εφαρμογή της παραγράφου 3, του Άρθρου 3 για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος έως 70 τ.μ., έχουν θεσπιστεί ειδικές ρυθμίσεις. Οι διατάξεις του προεδρικού διατάγματος 180/1979 περί όρων λειτουργίας καταστημάτων πωλήσεων οινόπνευματων ποτών εξακολουθούν να ισχύουν.⁴⁷

Ακόμη, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του Άρθρου 3 του Ν. 3730/2008 «τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος έως 70 τ.μ. της περίπτωσης β' της παρ. 1 του ιδίου Άρθρου, χαρακτηρίζονται με απόφαση του ιδιοκτήτη τους, που θα ενσωματώνεται στην άδεια λειτουργίας τους, ως καταστήματα αποκλειστικά για καπνίζοντες ή μη καπνίζοντες. Με νεότερη εισήγηση του ιδιοκτήτη δύναται να τροποποιηθεί, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ο χαρακτηρισμός αυτός.»

Εφόσον λοιπόν λειτουργεί το κατάστημα ως χώρος καπνιζόντων, θα πρέπει να υπάρχει σχετική καταχώρηση με μέριμνα της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου, στην άδεια λειτουργίας του καταστήματος. Επιπρόσθετα η ίδια υπηρεσία του δήμου που χορηγεί την άδεια λειτουργίας, είναι υπεύθυνη για να διαθέτει στο κατάστημα ειδικό σήμα. Το σήμα αυτό θα πρέπει να τοποθετείται σε εμφανές σημείο στην είσοδο του καταστήματος και θα αναφέρεται με αυτό λοιπόν το σήμα, ότι το κατάστημα είναι για καπνίζοντες.

Τα καταστήματα για καπνίζοντες θα πρέπει να έχουν επίσης υποχρεωτικά ειδικές εγκαταστάσεις εξαιρισμού του χώρου. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να τηρήσουν τους εξής κανονισμούς:

- Για τον αερισμό χώρου καπνιζόντων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και εργασιακών χώρων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα απαιτούνται:

α) προσαγωγή αέρα περιβάλλοντος μέσω κεντρικής κλιματιστικής μονάδας (ΚΚΜ) και

⁴⁷ Βλ. Σολδάτου, Δ., Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας και οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ, Εκδόσεις Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη, 1999, σελ. 62.

β) απόρριψη αέρα με ανεμιστήρα στο περιβάλλον.

- Ο προσαγόμενος αέρας στο χώρο χρειάζεται να υφίσταται στην ΚΚΜ κατάλληλη επεξεργασία καθαρισμού καθώς και ρύθμισης των θερμοκρασιακών συνθηκών του ανάλογα με τις απαιτήσεις του χώρου.
- Η προσαγωγή του αέρα οφείλει να γίνεται μέσω συστήματος αεραγωγών και στομίων τοίχου ή οροφής και η απαγωγή (και στη συνέχεια η απόρριψη) αποκλειστικά μέσω στομίων οροφής.

Ειδικά για την περίπτωση κέντρων διασκέδασης όπου ο χώρος καπνιζόντων διαχωρίζεται από το υπόλοιπο κατάστημα με διαχωριστικό ελάχιστου ύψους 2m, τα στόμια προσαγωγής αέρα θα πρέπει να διατάσσονται γραμμικά κατά μήκος του διαχωριστικού και να προσάγουν αέρα με κατεύθυνση προς το εσωτερικό του χώρου καπνιζόντων. Για τον υπολογισμό των μεγεθών των απαιτούμενων μηχανημάτων και του συστήματος αεραγωγών λαμβάνονται υπ όψιν:

- α) προσαγόμενος αέρας ίσος με τον 90% του απαγόμενου,
- β) παροχή αέρα περιβάλλοντος στο χώρο 70 (m³/h)/άτομο,
- γ) πυκνότητα ατόμων στο χώρο 1,2 άτομα/m² για καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος και 0,6 άτομα/m² για εργασιακούς χώρους δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Οι πιο πάνω οδηγίες αποτελούν τις ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις για τον αερισμό χώρων που αναφέρονται στην Υπουργική απόφαση με αριθμό πρωτ. 88202/25-06-2009.⁴⁸

Μία επιπλέον καινοτομία που εισάγεται με τον νέο Κώδικα είναι η δυνατότητα χορήγησης άδειας μουσικής και χρήσης κοινόχρηστου χώρου ταυτόχρονα με την χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος. Όσον αφορά τη λειτουργία των οπτικοακουστικών μέσων και μουσικών οργάνων, αυτή πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από την χορηγούμενη άδεια και πρέπει από την χρήση να μην προκαλείται όχληση (ηχορύπανση) στα γειτονικά καταστήματα, οικίες και το κοινό. Για τη βεβαίωση παραβάσεων μουσικής σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, απαραίτητη προϋπόθεση για να ισχύει η παράβαση είναι να αναγράφεται στην έκθεση ελέγχου ή ισχύς της μουσικής, και γενικά να είναι τεκμηριωμένη, διότι σε διαφορετική περίπτωση δεν θα λαμβάνεται υπόψη η

⁴⁸ Βλ. <http://www.cityofathens.gr>

παράβαση. Παράβαση για χρήση μουσικής χωρίς άδεια ή για ηχορύπανση ελέγχεται σύμφωνα με την υπ' αρ. Α5/3010/85 ⁴⁹

Ωστόσο, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 80, θα πρέπει να υποβληθεί αρχικά από τον ενδιαφερόμενο, σχετικό αίτημα για την άδεια λειτουργίας μουσικής ή και άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου. Θα πρέπει λοιπόν, να καταθέσει ο ιδιοκτήτης τα απαιτούμενα δικαιολογητικά μετά τη χορήγηση της προέγκρισης ίδρυσης του καταστήματος. Η άδεια λειτουργίας μουσικής στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, χορηγείται από τη δημορχιακή επιτροπή ή από τον πρόεδρο της κοινότητας. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί αφενός στην εξυπηρέτηση του πολίτη και αφετέρου στην αποφυγή προβλημάτων που δημιουργούνται αφού οι ανωτέρω άδειες είναι συνυφασμένες με τη λειτουργία μιας μεγάλης κατηγορίας καταστημάτων. Εξάλλου, η διαδικασία αυτή λειτουργεί και αποσυμφορητικά για τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Επομένως, η αρμόδια για την έκδοση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υπηρεσία του δήμου ή της κοινότητας, μεριμνά για τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών προκειμένου μαζί με την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του καταστήματος να εκδοθούν και οι άδειες λειτουργίας μουσικής και κατάληψης κοινοχρήστου χώρου. Έτσι π.χ. στην υγειονομική υπηρεσία θα πρέπει να σταλεί φάκελος προκειμένου αυτή να γνωμοδοτήσει όχι μόνο για τη λειτουργία του καταστήματος, αλλά και για τη λειτουργία μουσικής.

Ειδικότερα, η άδεια λειτουργίας μουσικής, σύμφωνα με την πρόβλεψη της παρ. 4 του άρθρου 80 του ΔΚΚ, χορηγείται με απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή εάν πρόκειται για κοινότητα με απόφαση του Προέδρου, χωρίς να απαιτείται απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου. Εάν για το κατάστημα, το οποίο μεταβιβάζεται, έχει εκδοθεί άδεια μουσικής ή/ και άδεια χρήσης κοινοχρήστου χώρου, είναι δυνατή, αν και δεν ορίζεται ρητά, η αντικατάσταση των αδειών αυτών στο όνομα του νέου ιδιοκτήτη, εφόσον αυτός το ζητήσει, χωρίς να ακολουθηθεί η διαδικασία έκδοσης νέας άδειας, δεδομένου ότι οι άδειες αυτές είναι συνυφασμένες με τη λειτουργία των συγκεκριμένων καταστημάτων. Η ισχύς της άδειας λειτουργίας μουσικής που αντικαθίσταται

⁴⁹ Βλ. Σολδάτου, Δ., Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας και οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ, Εκδόσεις Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη, 1999, σελ 61-62.

δεν μπορεί να ξεπερνά το χρόνο που υπολείπεται μέχρι τη λήξη της αρχικά εκδοθείσας άδειας.⁵⁰

2.5 Αντικατάσταση Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος

Με το νέο ΔΚΚ εισάγεται επίσης μια καινοτόμος ρύθμιση, που αποσκοπεί στον περιορισμό της γραφειοκρατίας και στη συνακόλουθη καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Πρόκειται για την κατάργηση της υποχρέωσης έκδοσης νέας άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος ή επιχείρησης σε περίπτωση μεταβίβασης της εκμετάλλευσης αυτών σε νέο πρόσωπο φυσικό ή νομικό. Συγκεκριμένα δεν απαιτείται νέα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας με την προϋπόθεση βέβαια ότι δεν έχει γίνει μεταφορά του καταστήματος σε άλλο οίκημα, επέκτασή του, αλλαγή της χρήσης, για την οποία έχει εκδοθεί η άδεια, ή ουσιώδης τροποποίηση των υγειονομικών όρων λειτουργίας αυτού.

Στην περίπτωση λοιπόν μεταβίβασης της επιχείρησης, η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αντικαθίσταται υποχρεωτικά με νέα, η οποία εκδίδεται στο όνομα του προσώπου στο οποίο αυτή μεταβιβάστηκε, χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται για τη χορήγηση νέας άδειας, δηλαδή δεν απαιτείται ούτε νέα απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου, ούτε άλλα δικαιολογητικά πέραν αυτών που αναφέρονται αμέσως παρακάτω. Επιπλέον, διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τη διαδικασία αντικατάστασης της άδειας στις περιπτώσεις της συνταξιοδότησης και του θανάτου παύουν να ισχύουν μετά τη δημοσίευση του νέου ΔΚΚ, διότι στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 80 εμπίπτουν πλέον όλες οι περιπτώσεις μεταβίβασης υπό την προϋπόθεση ότι για αυτές δεν συντρέχει λόγος έκδοσης νέας άδειας σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 80 ΔΚΚ.

Ως μεταβίβαση της επιχείρησης νοείται η αλλαγή του προσώπου του ιδιοκτήτη της που μπορεί να προέρχεται από οποιαδήποτε νόμιμη αιτία (π.χ πώληση, δωρεά, εκμίσθωση, κληρονομική διαδοχή, χρησιδάνειο κλπ.).

⁵⁰ Βλ. <http://www.ypes.gr/UserFiles/>

Για την αντικατάσταση της άδειας ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα τα εξής δικαιολογητικά:

α) αίτηση,

β) έγγραφο (σύμβαση, συμβολαιογραφικό έγγραφο κλπ), από το οποίο αποδεικνύεται η μεταβίβαση της επιχείρησης,

γ) φωτοαντίγραφο δελτίου αστυνομικής ταυτότητας, ή άδειας διαμονής, αν πρόκειται για αλλοδαπό, ή έγγραφο νομιμοποίησης του φερόμενου ως εκπροσώπου της εταιρίας αν πρόκειται για εταιρία,

δ) υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα δηλώνεται ότι το κατάστημα δεν έχει μεταφερθεί σε άλλο χώρο από αυτόν για τον οποίο είχε εκδοθεί η αρχική άδεια, δεν έχει γίνει επέκταση αυτού και ότι δεν έχει γίνει αλλαγή της χρήσης για την οποία είχε χορηγηθεί η άδεια του καταστήματος. Σε περίπτωση βέβαια διαπίστωσης ψευδούς ή ανακριβούς δηλώσεως, εκτός από τις προβλεπόμενες ποινικές κυρώσεις, θα ανακαλείται άμεσα η άδεια.

Προκειμένου να είναι δυνατή η χορήγηση στον ενδιαφερόμενο έναρξης επαγγέλματος ή επιτηδεύματος από την αρμόδια ΔΟΥ, αλλά και για να αποφεύγονται παρερμηνείες κατά τον έλεγχο που διενεργούν τα αστυνομικά όργανα στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την αντικατάσταση της άδειας, πρέπει να δίδεται στον ενδιαφερόμενο ταυτόχρονα με την κατάθεση της αιτήσεώς του, φωτοτυπία, εις διπλούν, της αιτήσεως αυτής, επί της οποίας θα τίθεται σημείωση με το ακόλουθο κείμενο : «βεβαιώνεται ότι το κατάστημα με την υπ'αρ. άδεια λειτουργεί νομίμως μέχρι αντικαταστάσεως αυτής με νέα. -ακολουθεί τόπος και ημερομηνία- ». Η σημείωση αυτή υπογράφεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας υπηρεσίας.

Για τη διαπίστωση ή μη ουσιώδους τροποποίησης των υγειονομικών όρων λειτουργίας του καταστήματος αρμόδια να αποφανθεί είναι η οικεία Υγειονομική Υπηρεσία, προς την οποία ο δήμος ή η κοινότητα οφείλει να υποβάλει αμέσως σχετικό ερώτημα. Γι' αυτό και δεν περιλαμβάνεται το στοιχείο αυτό σ' αυτά που δηλώνονται με υπεύθυνη δήλωση.

Μόλις, περιέλθει η απάντηση της Υγειονομικής Υπηρεσίας στο Δήμο ή στην Κοινότητα, ο αιτών καλείται από το Δήμο ή την Κοινότητα να προσκομίσει την έναρξη επαγγέλματος και το παράβολο. Μέχρι την αντικατάσταση της άδειας το κατάστημα λειτουργεί νόμιμα. Ο νέος κύριος του καταστήματος ευθύνεται από κοινού με τον παλαιό για την τήρηση των

διατάξεων που ισχύουν για τη λειτουργία του από το χρόνο που πραγματοποιείται η μεταβίβαση μέχρι την αντικατάσταση της άδειας.

Σε περίπτωση κατά την οποία η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ενός καταστήματος δεν μπορεί να αντικατασταθεί για οποιονδήποτε λόγο, στο νέο πρόσωπο που μεταβιβάσθηκε η επιχείρηση, τότε το κατάστημα αυτό δεν μπορεί να λειτουργήσει νομίμως. Στη περίπτωση αυτή η αρχική άδεια ανακαλείται. Η απόφαση ανάκλησης κοινοποιείται στον αιτούντα την αντικατάσταση, στον αρχικό κάτοχο της άδειας και στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα (δημοτική αστυνομία, ΕΛΑΣ κλπ.).⁵¹

2.6 Αφαίρεση άδειας καταστημάτων/ σφράγιση τους

Με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 80 ΔΚΚ ρυθμίζονται θέματα, που αφορούν στην ανάκληση και την οριστική ή προσωρινή αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Με τις ρυθμίσεις αυτές στην ουσία επαναλαμβάνονται τα όσα ορίζονταν στον προϊσχύσαντα Κώδικα με τη διαφορά ότι προσδιορίζονται σε σχέση με τις νέες ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, τα αρμόδια όργανα, τίθενται συγκεκριμένες προθεσμίες εντός των οποίων πρέπει να εκδίδονται οι σχετικές αποφάσεις και επέρχονται ορισμένες νομοτεχνικές βελτιώσεις.

Βέβαια, οι ανακλήσεις αδειών χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

1. Στις προσωρινές, όπου ο ιδιοκτήτης μπορεί μετά την τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων του ή μετά τη λήξη της δικαστικής απόφασης να υποβάλλει αίτηση για την επαναλειτουργία της επιχείρησης.
2. Στις οριστικές, όπου μετά από δικαστική απόφαση απαγορεύεται η επαναλειτουργία της επιχείρησης.

Η αρμοδιότητα για την ανάκληση και την οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ενός καταστήματος ανήκει στη δημαρχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο. Τα όργανα αυτά οφείλουν μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από το χρόνο που διαπιστώνεται ότι υφίστανται οι προϋποθέσεις που επιβάλλουν την ανάκληση ή την οριστική αφαίρεση της άδειας, να λάβουν τη

⁵¹ Βλ. <http://www.ypes.gr/UserFiles/>

σχετική απόφαση. Επιπλέον, η αρμοδιότητα για την προσωρινή αφαίρεση της άδειας λειτουργίας ενός καταστήματος ανήκει στο δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας. Τα όργανα αυτά οφείλουν μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από το χρόνο που διαπιστώνεται ότι υφίστανται οι προϋποθέσεις που επιβάλλουν την προσωρινή αφαίρεση της άδειας, να λάβουν τη σχετική απόφαση. Ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας ορίζεται πλέον ρητά ως το αρμόδιο όργανο, που δίδει την εντολή για τη σφράγιση των καταστημάτων που λειτουργούν χωρίς άδεια. Η εντολή αυτή πρέπει να δοθεί εντός προθεσμίας 15 ημερών αφότου διαπιστωθεί η σχετική παράβαση.⁵²

Αρμόδιο όργανο για την εκτέλεση της εντολής σφράγισης όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων δικαιοδοσίας του Δήμου ή Κοινότητας, και την εκτέλεση των σχετικών διοικητικών πράξεων είναι η δημοτική αστυνομία. Στις περιπτώσεις που σε ένα δήμο ή μια κοινότητα δεν λειτουργεί τέτοια υπηρεσία, τότε ορίζεται για το σκοπό αυτό ειδικό όργανο από το οικείο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, το οποίο ρητά πλέον στο νέο Κώδικα αναφέρεται ότι αποτελείται από υπαλλήλους ή και αιρετούς.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στην Απόφαση, η σφράγιση καταστήματος ή επιχείρησης διενεργείται από τη Δημοτική Αστυνομία μετά από έγγραφη εντολή του δημάρχου ή του προέδρου κοινότητας. Στην εντολή αυτή αναγράφονται τα στοιχεία του καταστήματος, ο λόγος σφράγισης, η χρονική διάρκεια αυτής και ορίζεται η μέρα και η ώρα που θα πραγματοποιηθεί αυτή. Επιπλέον, η σφράγιση μπορεί να γίνει όλες τις ημέρες της εβδομάδας και όλο το 24ωρο, ενώ η απουσία του ενδιαφερομένου δεν αναστέλλει τη διαδικασία. Η εντολή σφράγισης δίδεται στον ενδιαφερόμενο πέντε ημέρες τουλάχιστον πριν από την εκτέλεσή της, προκειμένου να απομακρυνθούν από το κατάστημα ευπαθή προϊόντα ή να τακτοποιηθούν τυχόν εκκρεμότητες της επιχείρησης.

Η σφράγιση εκτελείται, την ημέρα που έχει οριστεί, από τουλάχιστον δύο δημοτικούς αστυνομικούς, οι οποίοι συντάσσουν έκθεση και αν ο νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης απουσιάζει ή αρνείται να την υπογράψει, τότε γίνεται σχετική μνεία στο σώμα αυτής και θυροκολλείται. Τέλος, όπως

⁵² Βλ. Σολδάτου, Δ., Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας και οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ, Εκδόσεις Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη, 1999, σελ 62.

αναφέρει η απόφαση, η διαδικασία σφράγισης μπορεί να υποστηρίζεται με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον διασφαλίζεται το απαραβίαστο της διαδικασίας.

Η αποσφράγιση του καταστήματος πραγματοποιείται αυτεπαγγέλτως από τη Δημοτική Αστυνομία μετά τη λήξη της χρονικής διάρκειας της σφράγισης. Σε περίπτωση που αυτή απαιτείται να πραγματοποιηθεί πριν τη λήξη της διάρκειας (προσωρινή διαταγή άρσης του μέτρου ή αναστολή της σφράγισης, έκτακτη ανάγκη κλπ) απαιτείται έγγραφη εντολή από το αρμόδιο όργανο. Για την πραγματοποίησή της συντάσσεται Έκθεση Αποσφράγισης σύμφωνα με το αντίστοιχο έντυπο το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο Παράρτημα της παρούσας. Στην Έκθεση Αποσφράγισης εκτός των στοιχείων που αναγράφονται στην έκθεση σφράγισης, αναγράφεται και ο λόγος της αποσφράγισης.⁵³

Όπως αναφέρονταν και στον προϊσχύσαντα Κώδικα, η δημοτική αστυνομία ή το ειδικό όργανο κατά την εκτέλεση των ανωτέρω πράξεων, μπορούν, εφόσον κατά την κρίση τους είναι αναγκαίο, να ζητούν τη συνδρομή της Ελληνικής Αστυνομίας η οποία υποχρεούται να την παρέχει, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 159 και 161 του π.δ. 141/1991(ΦΕΚ Α' 58) Η παράβαση των ανωτέρω διατάξεων από τα αιρετά όργανα που έχουν ορισθεί ως αρμόδια για την εφαρμογή τους, αποτελεί, όπως ορίζονταν και στον προηγούμενο Κώδικα, πειθαρχικό αδίκημα και παράβαση καθήκοντος, και τιμωρείται κατά τις σχετικές διατάξεις περί πειθαρχικής ευθύνης καθώς και κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα.⁵⁴

⁵³ Βλ. <http://www.inews.gr/39/ipourgiki-apofasi-gia-ti-sfragisi-katastimaton-ki-epicheiriseon-apo-tous-dimous.htm>

⁵⁴ Βλ. Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006, σελ. 148-149

Κεφάλαιο 3: Ερευνητικό Μέρος

3.1 Έρευνα στο Δήμο Καλαμάτας

Ο δήμος Καλαμάτας δίνει άδειες στις κατηγορίες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος που αναφέρονται στα άρθρα 37,38, 39, 49, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 50 στην Αιβ/ 8577/ 1983 Υγειονομική διάταξη. Το έτος 2009 δόθηκαν άδειες για τα καταστήματα όπως απεικονίζονται στον πίνακα 1:

Πίνακας 1: Καταστήματα στα οποία ο δήμος Καλαμάτας έδωσε άδεια

Ταβέρνες	4
Εστιατόρια-οβελιστήρια	25
Καφενεία	10
Καφετέριες	6
Μπαρ	5
Σνακ μπαρ	13
Ζαχαροπλαστεία/Αρτοποιεία	11
Καφέ-μπαρ	40
Αναψυκτήριο	20
Κρεοπωλείο/Οβελιστήριο	5
Πιτσαρία	4
Μπουγατσάδικο	1
Ψιλικά	10
Κομμωτήριο	20
Κυλικείο	10

Σύμφωνα με το δήμο και την έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τις 14-12-2009 ως τις 19-12-2009 στον δήμο Καλαμάτας, οι πολίτες κάνουν κάποιες φορές καταγγελίες για τα παραπάνω καταστήματα. Συγκεκριμένα, τον τελευταίο χρόνο, έγιναν 4 συνολικά καταγγελίες από τους πολίτες εξαιτίας της ηχορύπανσης που προκαλούσαν ορισμένα καταστήματα. Ο δήμος όμως είναι εκτελεστικό όργανο. Συνεπώς, μετά από κάθε καταγγελία απλά τη διαβίβαζαν στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και δεν έκαναν κάποια περαιτέρω ενέργεια. Το πρόβλημα με την ηχορύπανση στο δήμο Καλαμάτας είναι ότι η σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου επιβάλλει ωράριο λειτουργίας μουσικής

καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος έως τις 02.00 π.μ. τις καθημερινές, ενώ αντίθετα τα Αστυνομικά όργανα θεωρούν ότι το ωράριο λειτουργίας μουσικής είναι μέχρι τις 11.30 μ.μ. Είναι προφανές ότι αυτό δεν μπορεί να τηρηθεί στα περισσότερα καταστήματα και συνεπώς, είτε αυτά θα πρέπει να διακόπτουν τη μουσική διώχνοντας τους πελάτες τους από τις 11.30 μ.μ., είτε θα πρέπει να λειτουργούν παράνομα αποδεχόμενα το ενδεχόμενο επιβολής σε βάρος τους κυρώσεων.

Όσον αφορά τα μέτρα που μπορεί να πάρει ένας δήμος, αυτά είναι η προσωρινή ανάκληση της άδειας των καταστημάτων, η οριστική ανάκληση και η σφράγιση. Ο δήμος Καλαμάτας έχει πραγματοποιήσει το έτος 2009 προσωρινή ανάκληση άδειας σε τρία καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για 20 ημέρες στο καθένα. Στις δύο περιπτώσεις (καφέ μπαρ-ορεν μπαρ), η αιτία ήταν η χρήση και η λειτουργία των μουσικών οργάνων χωρίς τη χορήγηση της απαραίτητης άδειας. Στην τρίτη περίπτωση (καφετέρια), ο λόγος ήταν η παραβίαση των χρονικών ορίων της άδειας χρήσης και λειτουργίας των μουσικών οργάνων. Το μόνο μέτρο δηλαδή του δήμου βλέπουμε πως είναι η ανάκληση της άδειας για κάποιο χρονικό διάστημα, ενώ αυτή δε συνοδεύεται ποτέ από την επιβολή του χρηματικού προστίμου.

Επιπλέον, ο δήμος Καλαμάτας έχει κάνει οριστική ανάκληση της άδειας ενός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος μέσα στο έτος 2009. Ο λόγος ήταν η παράνομη τροποποίηση των όρων της κατεχόμενης άδειας λειτουργίας του καταστήματος (ψησταριά) , ύστερα από έλεγχο που πραγματοποίησε η διεύθυνση δημόσιας υγείας του νομού Μεσσηνίας.

Η διαδικασία που ακολουθεί γενικά ο δήμος για να ανακαλέσει την άδεια ενός καταστήματος είναι η εξής:

1. έκθεση των απόψεων/ αντιρρήσεων
2. διαβίβασή τους στη δημοτική επιτροπή
3. έκδοση απόφασης ανάκλησης της άδειας λειτουργίας
4. εκτέλεση της απόφασης.

Επιπρόσθετα, ο δήμος Καλαμάτας σφράγισε οριστικά τον προηγούμενο χρόνο, ένα κατάστημα (μπαρ), εξαιτίας της έλλειψης άδειας λειτουργίας του. Το έτος 2009, ο δήμος χορήγησε επίσης άδεια για μουσική

σε 138 καταστήματα. Όπως μας δήλωσε, για να χορηγήσει την άδεια σε κάποιο κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος, θα πρέπει το κατάστημα αυτό να διαθέτει:

- άδεια λειτουργίας καταστήματος
- βεβαίωση ΑΕΠΙ
- παράβολο στο δήμο
- θετική γνωμάτευση της διεύθυνσης δημόσιας υγείας
- έγκριση από τη δημομαρχιακή επιτροπή.

Ο δήμος ωστόσο αποφεύγει οποιαδήποτε τυπική παράβλεψη νόμου σε ότι αφορά τη χρήση ή τη κατάχρηση της άδειας λειτουργίας των καταστημάτων. Ακόμη και για το κάπνισμα ή τη χρήση μουσικής σε ανοιχτούς χώρους, οι νόμοι ακολουθούνται πιστά.

Συμπερασματικά βλέπουμε πως οι αρμοδιότητες του δήμου Καλαμάτας είναι σημαντικές σχετικά με τη χορήγηση άδειας λειτουργίας σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, αλλά και τον έλεγχο λειτουργίας τους. Και μάλιστα αυτό είναι αρκετά δύσκολο αν αναλογιστεί κανείς πως ο δήμος Καλαμάτας ελέγχει συνολικά 2900 καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.

3.2 Έρευνα στην Δημοτική Αστυνομία Καλαμάτας

Βάση του Νόμου 3731/2008 άρθρο 1 παράγραφος 13 και 14 που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α` αριθμός 263/23 Δεκεμβρίου 2008 «Περί αναδιοργάνωσης της δημοτικής αστυνομίας», αναφέρονται οι αρμοδιότητες της δημοτικής αστυνομίας, που ασκεί στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 75 και 79 του ΚΔΚΚ και είναι οι εξής:

1. Πρώτον, ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την λειτουργία καταστημάτων-επιχειρήσεων και λοιπών δραστηριοτήτων, για τις οποίες αρμόδιος για την χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης εγκατάσταση και λειτουργίας και ασκήσεως τους είναι ο οικείος δήμος ή κοινότητα.
2. Δεύτερον, ελέγχει την τήρηση των διατάξεων για την ηχορύπανση, την κοινή ησυχία και λειτουργία μουσικής στα καταστήματα.

3. Εκτελεί τις διοικητικές κυρώσεις που αφορούν την λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων.

Από την έρευνα που πραγματοποιήσα στην δημοτική αστυνομία Καλαμάτας στις 26-1-2010, μου ανέφεραν ότι πράγματι αυτές οι αρμοδιότητες έχουν παραχωρηθεί στην υπηρεσία τους αλλά είναι αδύνατον να τις ασκήσουν αφού το ανθρώπινο δυναμικό τους ανέρχεται στα 14 άτομα, ενώ βάση του ίδιου νόμου απαιτούνται 50 τουλάχιστον άτομα για να μπορέσουν να τις εφαρμόσουν. Ο μόνος έλεγχος που πραγματοποιούν σε σχέση με τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος είναι, ο έλεγχος κοινόχρηστων χώρων (τραπεζοκαθίσματα σε πεζοδρόμια, πλατείες, αιγιάλο). Έτσι, προς το παρόν, τον γενικό έλεγχο όσο αφορά τα καταστήματα (έλεγχος άδειας λειτουργίας και μουσικής) ασκεί η αστυνομία και η υγειονομική υπηρεσία.

Παρόλα αυτά, οι πολίτες απευθύνονται στο δήμο και ειδικά στην δημοτική αστυνομία για να εκφράσουν διάφορα παράπονα και προβλήματα σε σχέση με τα καταστήματα, μην γνωρίζοντας όμως ότι η δημοτική αστυνομία Καλαμάτας δεν έχει το απαραίτητο προσωπικό και προς το παρόν την αρμοδιότητα να επιλύει τέτοια ζητήματα.

3.3 Έρευνα στην Αστυνομία

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην αστυνομία Καλαμάτας, από τις 22-12-2009 ως τις 25-12-2009, οι πολίτες έχουν κάνει αρκετές καταγγελίες το τελευταίο έτος για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Όσον αφορά τη διατάραξη κοινής ησυχίας, αυτές γίνονται αποκλειστικά το καλοκαίρι που η μουσική παίζεται σε ανοιχτούς χώρους. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών, κάνουν περίπου 5 καταγγελίες κάθε Παρασκευή ή Σάββατο, σε σύνολο περίπου 20-27 καταγγελίες το μήνα.

Επιπλέον, δεν έγινε καμία καταγγελία τον περασμένο χρόνο για μη τήρηση του ωραρίου λειτουργίας ή για ηχορύπανση από τους θαμώνες των καταστημάτων. Όμως, το καλοκαίρι συχνά γίνονται καταγγελίες στην αστυνομία λόγω της παρεμπόδισης της κυκλοφορίας στις περιοχές κυρίως της Βέργας ή στην Παραλία Καλαμάτας, εξαιτίας κάποιων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Τέλος, όσον αφορά τον έλεγχο άδειας

λειτουργίας νέου καταστήματος, δεν έγινε καμία καταγγελία από πολίτη, αλλά η υπηρεσία από μόνη της έκανε ελέγχους.

Μετά λοιπόν από έλεγχο το 2009, η αστυνομία διαπίστωσε στο δήμο Καλαμάτας 450 παραβάσεις σχετικά με την άδεια λειτουργίας ή την άδεια μουσικής. Σε αυτή την περίπτωση, υπέβαλαν μήνυση για παράβαση της 3/96 Α.Δ. σε βαθμό πταίσματος, η οποία μετά την πάροδο 60 ημερών εκδικάστηκε στο αρμόδιο όργανο. Βέβαια, οι 450 παραβάσεις δε συνεπάγονται με 450 διαφορετικά καταστήματα, αφού ένα κατάστημα μπορεί να έχει π.χ. 5 παραβάσεις σε ένα χρόνο. Τα καταστήματα λοιπόν που δεν είχαν την απαραίτητη άδεια λειτουργίας ήταν μπαρ, ταβέρνες, παντοπωλεία, supermarket και open bar.

Η διαδικασία που ακολουθεί η αστυνομία στις παραπάνω περιπτώσεις είναι η εξής: Υποβάλλουν μήνυση ή ακολουθείται η αυτόφωρη διαδικασία για πλημμέλημα βάσει του νόμου 2920/40 σε συνδυασμό με το άρθρο 6 της Αιβ/8577/83 υγειονομικής διάταξης. Στη συνέχεια η μήνυση κοινοποιείται στην δημοτική αρχή για να γίνει η σφράγιση του καταστήματος. Η αυτόφωρη δε διαδικασία κρίνεται απαραίτητη ανάλογα με την περίπτωση. Για παράδειγμα, ένα κατάστημα που δεν δημιουργεί ποτέ προβλήματα στην αστυνομία, του γίνεται προειδοποιητική σύσταση, ειδικά θά πήγαινε στο αυτόφωρο ο ιδιοκτήτης του. Αξίζει εδώ να αναφερθεί πως η σφράγιση του καταστήματος έχει να κάνει αποκλειστικά με το δήμο και όχι με την αστυνομία, αφού η σφράγιση αποτελεί αυτοτελής ενέργεια του δήμου και γίνεται από υπαλλήλους του.

Τέλος, η αστυνομία της Καλαμάτας θεωρεί πως η υπηρεσία της είναι αυτή τη στιγμή αρκετά επιβαρασμένη με τον έλεγχο των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Επειδή, όπως αναφέρουν, όλα γίνονται χειρόγραφα μετά από κάθε έλεγχο, δημιουργείται μεγάλη γραφειοκρατική διαδικασία που απαιτεί την απασχόληση αρκετών αστυνομικών. Συγκεκριμένα, αυτή τη στιγμή έχουν στην αρμοδιότητά τους τον έλεγχο υγειονομικών καταστημάτων 40 αστυνομικοί, ενώ απαιτούνται τουλάχιστον 70 μιας και τα καταστήματα υπερβαίνουν τα 2900. Έτσι, προτείνουν πως θα μπορούσε να αναλάβει η δημοτική αστυνομία μερικό ή ολικό έλεγχο των καταστημάτων αυτών.

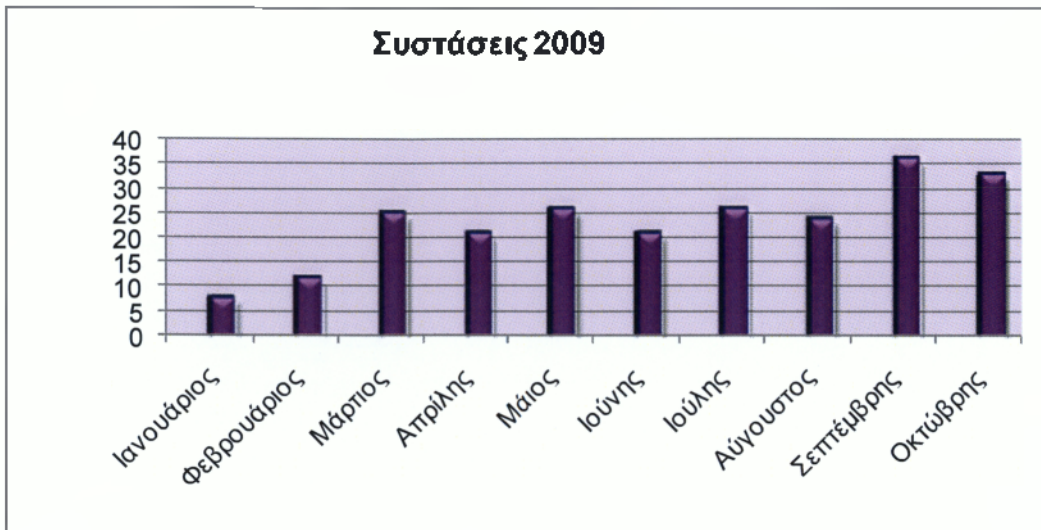
3.4 Έρευνα στην Υγειονομική Υπηρεσία

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε από 7-12-2009 έως 10-12-2009 στην Υγειονομική Υπηρεσία σχετικά με τον έλεγχο καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, υπάρχει μια συγκεκριμένη διαδικασία που ακολουθούν πάντοτε για την έγκριση της άδειας λειτουργίας ενός νέου καταστήματος. Αρχικά, ο δήμος στέλνει υπηρεσιακά το φάκελο με τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Στη συνέχεια, η υγειονομική υπηρεσία πραγματοποιεί αυτοψία στο χώρο για να ελέγξουν αν όλα είναι σύμφωνα με τις διατάξεις. Έπειτα γνωμοδοτούν θετικά ή αρνητικά με τη συνοδεία κάποιου εγγράφου, για τη χορήγηση ή μη της άδειας του καταστήματος. Η απόφαση αυτή της υγειονομικής υπηρεσίας είναι δεσμευτική και ο δήμος οφείλει να την ακολουθήσει, είτε πρόκειται για απλή άδεια λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, είτε αυτή η άδεια σχετίζεται και με τη λειτουργία μουσικών οργάνων.

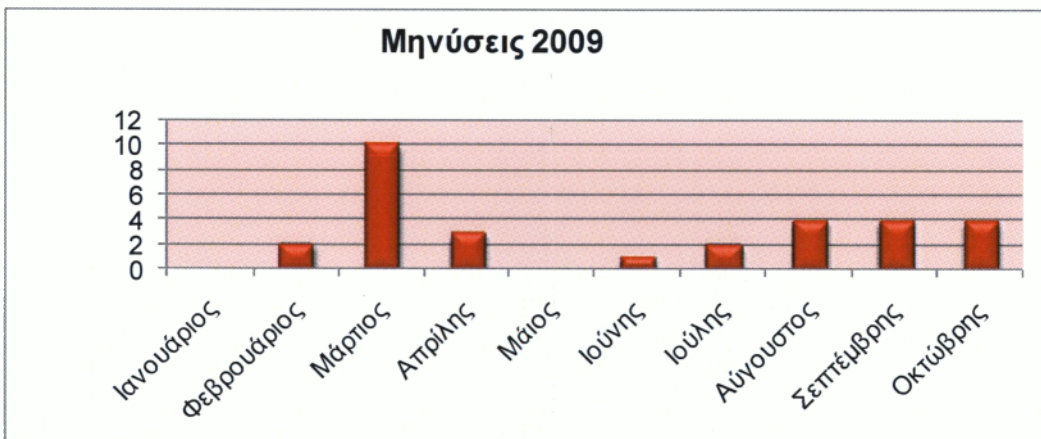
Σύμφωνα επίσης με τα στοιχεία που μας έδωσε η υγειονομική υπηρεσία και τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά στο παράρτημα (πίνακες 3-12), η διεύθυνση δημόσιας υγείας έκανε συνολικά 1299 επιθεωρήσεις σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος την περίοδο Ιανουάριος 2009-Οκτώβριος 2009. Από αυτές τις επιθεωρήσεις έγιναν συνολικά 232 συστάσεις στα καταστήματα αυτά, 30 μηνύσεις, ενώ εγκρίνανε 43 άδειες. Στα διαγράμματα 1-4 φαίνονται οι συνολικές επιθεωρήσεις, οι συστάσεις και οι μηνύσεις που έγιναν ανά μήνα, καθώς και πόσες εγκρίσεις για νέες άδειες έγιναν.

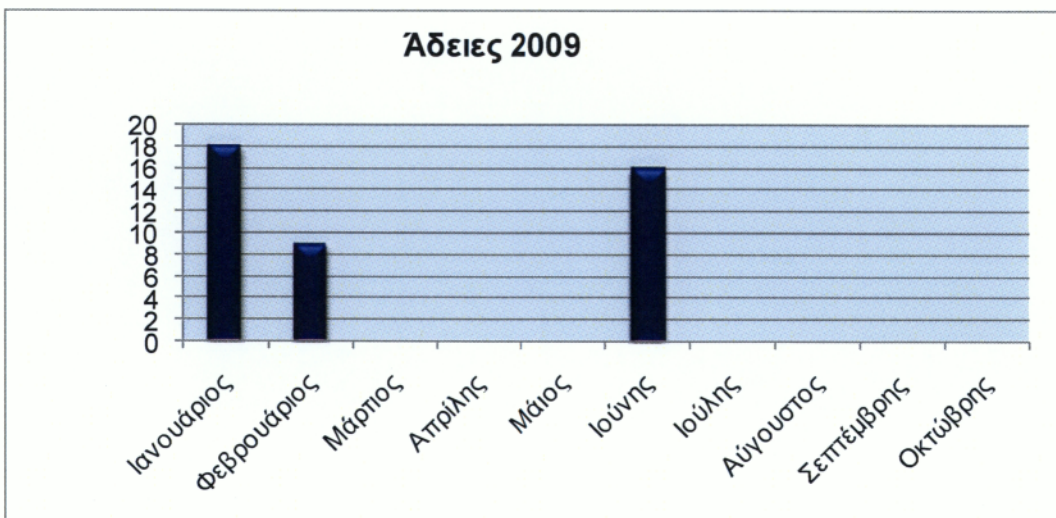
Διάγραμμα 1: Επιθεωρήσεις της Υγειονομικής Υπηρεσίας Ιανουάριος 2009-Οκτώβριος 2009

Διάγραμμα 2: Συστάσεις Υγειονομικής Υπηρεσίας

Διάγραμμα 3: Μηνύσεις Υγειονομικής Υπηρεσίας

Διάγραμμα 4: Έγκριση άδειας από την Υγειονομική Υπηρεσία

Επιπλέον, πρέπει να διευκρινιστεί ότι όταν η υγειονομική υπηρεσία μετά από έλεγχο διαπιστώσει ότι δεν τηρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις από ένα κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος, σε ελαφρές περιπτώσεις γίνεται σύσταση με έγγραφο στον ιδιοκτήτη για αποκατάσταση των ελλείψεων. Σε σοβαρότερες καταστάσεις γίνεται σύσταση και μήνυση από την υπηρεσία του υγειονομικού μέσω εισαγγελέα. Για παράδειγμα, αυτό γίνεται όταν διαπιστωθεί ένα κατάστημα χωρίς άδεια λειτουργίας, μιας και τη σφράγιση μπορεί να την κάνει μόνο ο δήμος. Ποτέ βέβαια η υγειονομική υπηρεσία δεν έχει την αρμοδιότητα να επιβάλλει χρηματικό πρόστιμο. Ωστόσο, η σύσταση για συμμόρφωση και επανέλεγχο γίνεται ανάλογα με την κρίση των υπαλλήλων της υπηρεσίας, μόνο όμως για παραπτώματα, αφού όπως προαναφέρθηκε σε περίπτωση έλλειψης άδειας ο δήμος κάνει σφράγιση του καταστήματος, ενώ αν υπάρχει απειλή της δημόσιας υγείας, τότε γίνεται εισήγηση στο νομάρχη για να σφραγίσει το κατάστημα. Αυτό έχει συμβεί στο νομό Μεσσηνίας 2 φορές μέσα σε 15 χρόνια.

Βέβαια, το βασικότερο πρόβλημα της υγειονομικής υπηρεσίας είναι η έλλειψη του κατάλληλου αριθμού ελεγκτών. Στην αρχή είχαν 3 μόνο υπαλλήλους, ενώ τώρα έχουν 8, αριθμός πολύ μικρός αν αναλογιστεί κανείς πως ελέγχουν όλα τα καταστήματα του νομού Μεσσηνίας, ενώ ο δήμος μόνο της Καλαμάτας έχει περίπου 2900 καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Οι έλεγχοι αυτοί γίνονται σπάνια σε μικρά καταστήματα όπως καφετέριες ή μικρά εστιατόρια, μιας και ο ανταγωνισμός εξισορροπεί την κατάσταση. Σε μεγαλύτερες όμως μονάδες όπως ξενοδοχεία, εργαστήρια ζαχαροπλαστικής ή Supermarket, οι έλεγχοι γίνονται 3-4 φορές το χρόνο. Οι έλεγχοι αυτοί γίνονται πάντοτε αιφνιδίως, με εξαίρεση την περίπτωση της νέας άδειας λειτουργίας, όπου προηγείται συνεννόηση.

Τέλος, όσον αφορά τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος του δήμου Καλαμάτας, η Υγειονομική Υπηρεσία έκανε την ακόλουθη αξιολόγηση:

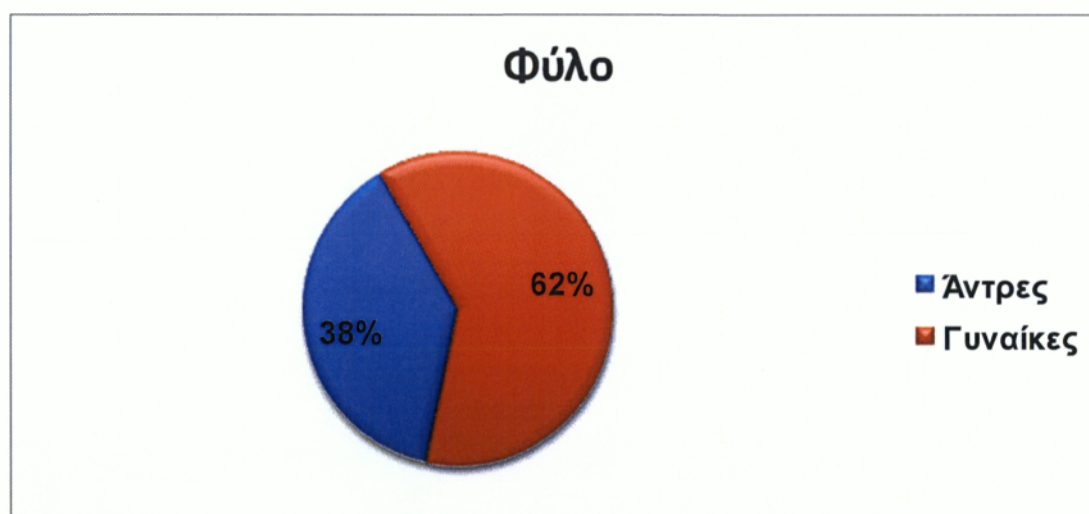
- το 30% των καταστημάτων έχουν άριστη ποιότητα και καθαριότητα
- το 30% είναι ακάθαρτα, με πολύ χαμηλή ποιότητα στις υπηρεσίες τους
- το 40% είναι σχετικά καθαρό, με μέτρα ποιότητα.

3.5 Έρευνα στους δημότες Καλαμάτας

Με απλή δειγματοληψία, επιλέχθηκαν 60 δημότες του δήμου Καλαμάτας και ρωτήθηκαν από 5-01-2010 έως 20-01-2010 για τα καταστήματα Υγειονομικού ενδιαφέροντος που υπάρχουν στη γειτονιά τους και τα προβλήματα που αυτά δημιουργούν. Αρχικά αναφέρονται τα προσωπικά στοιχεία του δείγματος.

3.5.1 Προσωπικά στοιχεία ερωτηθέντων

Η πρώτη ερώτηση αναφέρονταν στο φύλο των ανθρώπων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο. Οι 37 (62%) είναι γυναίκες και οι 23 (38%) είναι άντρες. (Σχήμα 1)

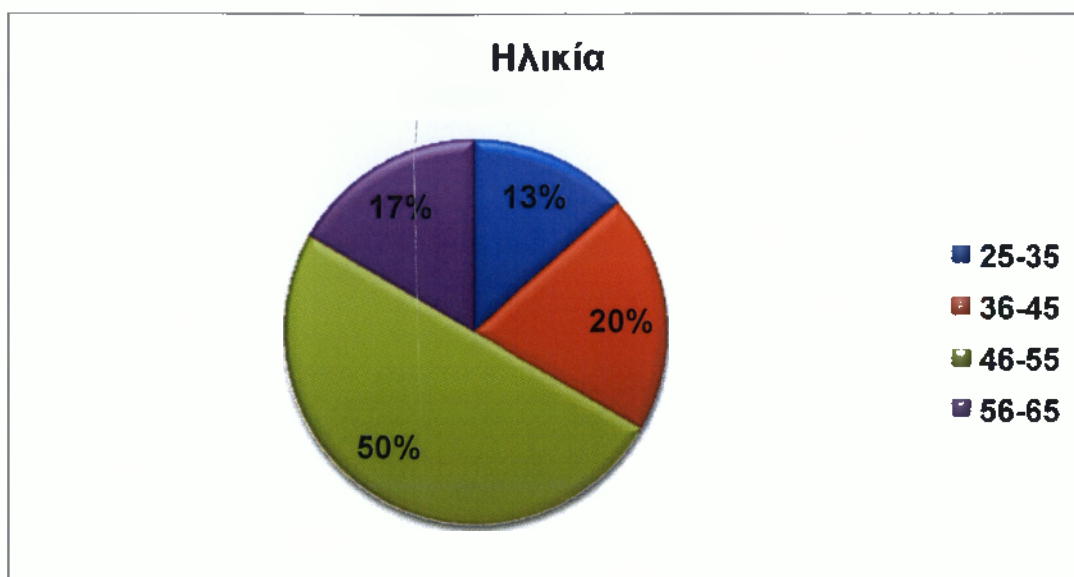

Σχήμα 1: Το φύλο του δείγματος

Μια άλλη παράμετρος ήταν η κατανομή του δείγματος ανάλογα με την ηλικία τους. Δημιουργήθηκαν 4 συνολικά ηλικιακές ομάδες οι οποίες μας έδωσαν τα ακόλουθα στοιχεία: (Σχήμα 2):

- μεταξύ 25 – 35 χρονών είναι 8 άτομα
- μεταξύ 36 – 45 χρονών είναι 12 άτομα
- μεταξύ 46 – 55 χρονών είναι 30 άτομα

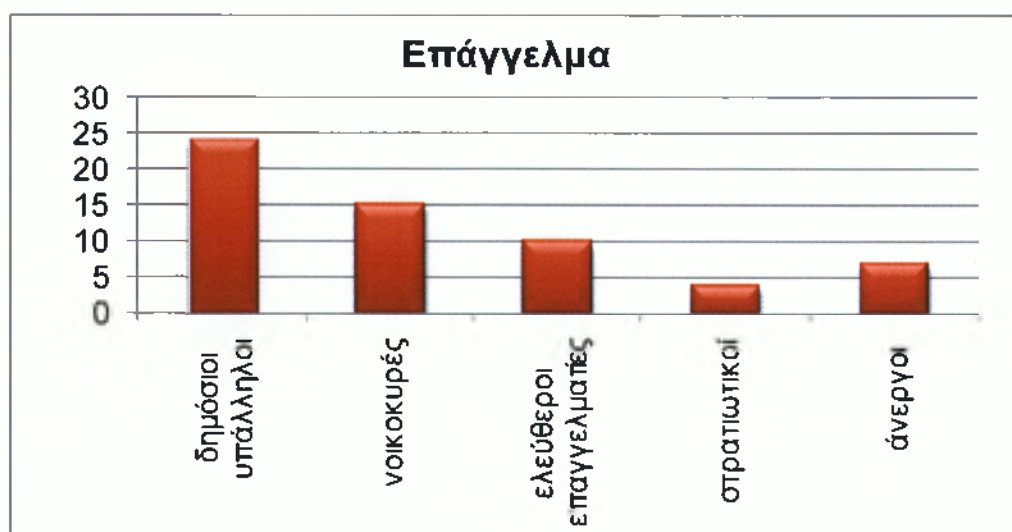
- από 56 και άνω είναι 10 άτομα

Σχήμα 2: Η ηλικία του δείγματος

Επιπλέον ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να δηλώσουν το επάγγελμά τους. Έτσι βρέθηκε ότι:

- οι 24 είναι δημόσιοι υπάλληλοι
- οι 15 είναι νοικοκυρές
- οι 10 ελεύθεροι επαγγελματίες
- οι 4 στρατιωτικοί και
- οι 7 άνεργοι

Σχήμα 3: Το επάγγελμα του δείγματος

3.5.2 Ανάλυση ερωτήσεων περί καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος

Στην αρχή ερωτήθηκαν τι καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος υπάρχουν στη γειτονιά τους. Οι απαντήσεις τους απεικονίζονται στον Πίνακα2.

Πίνακας 2: Περιοχή και είδος καταστημάτων που υπάρχουν στη γειτονιά τους

Είδος καταστήματος Περιοχή	Ταβέρνα/ ψησταριά/ Πιτσαρία	Εστια- τόριο	Καφενείο	Καφετέρια	Μπαρ	Σνακ μπαρ/ Fast food	Ξενοδοχείο	Ζαχαροπλασείο Αρτοποιείο
Λιμάνι			2				2	1
Καρίνα	5	3		2	2	1		1
Καραλία/ αυαρίνου	4	5	1	8			1	1
Κακεδονίας	1					1		2
Καρών	2							2
Κέντρο/ ριστομένους				10		5		
Κηφισίων	5		1					
Κρίτα	2					1		
3η Μαρτίου		1	1	2	3			
Καπαπαντή				4	1	1		
Κέρρα				2	3			

Στον πίνακα βλέπουμε πως τα καταστήματα τα οποία φαίνεται να δημιουργούν τα μεγαλύτερα προβλήματα είναι οι καφετέριες στο κέντρο της Καλαμάτας και τα σνακ μπαρ- φαστφουντάδικα της ίδιας περιοχής. Στην κατηγορία σνακ μπαρ περικλείονται και τυροπιτάδικα, καθώς και τα κρεπερί. Επίσης, σε αρκετές περιοχές δημιουργούν πρόβλημα σε διάφορα μέρη της Καλαμάτας οι ταβέρνες, είτε είναι απλή ταβέρνα, είτε ψησταριά ή οβελιστήριο, είτε πιτσαρία. Ακόμη, στον πίνακα βλέπουμε πως μετά από το κέντρο της πόλης, η παραλία της Καλαμάτας (οδός Ναυαρίνου) δημιουργεί αρκετά προβλήματα, με αρκετά καταστήματα (εστιατόρια, ταβέρνες, ξενοδοχεία, καφενεία και κυρίως καφετέριες). Μια σημαντική παρατήρηση είναι ότι κάθε ερωτηθείς μπορούσε να αναφέρει και πάνω από ένα κατάστημα σε αυτήν την ερώτηση.

Στη συνέχεια ρωτήθηκαν τι προβλήματα δημιουργούν τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος στη γειτονιά όπου βρίσκονται.

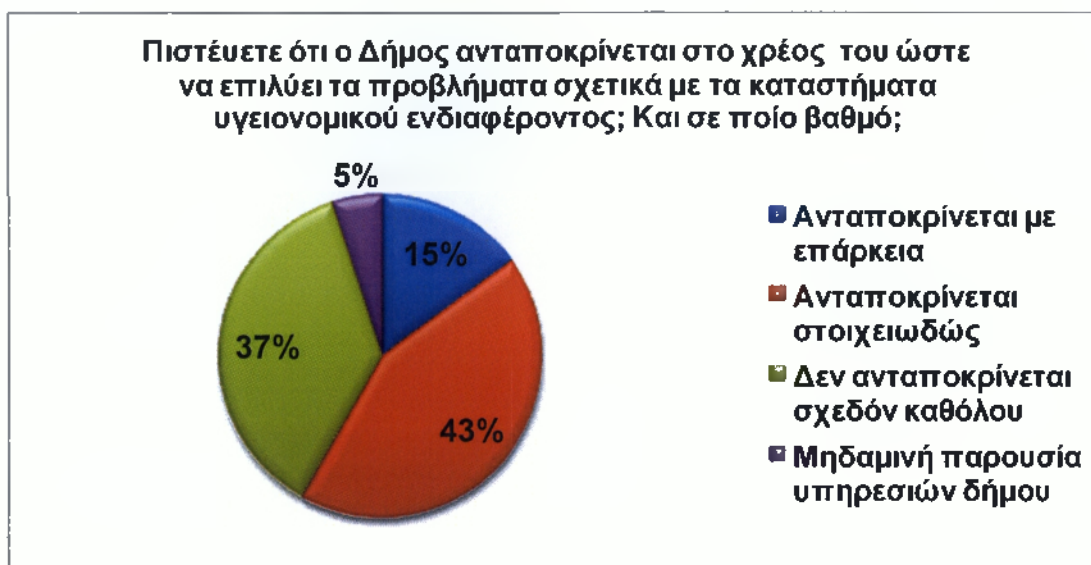
Σχήμα 4: Προβλήματα από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος

Στο σχήμα 4, βλέπουμε πως το μεγαλύτερο πρόβλημα που απάντησαν οι 32 από τους 60 πολίτες, είναι η έλλειψη χώρων στάθμευσης κοντά στα καταστήματα αυτά. Μάλιστα, το πρόβλημα αυτό το δήλωσαν περισσότερο οι ερωτηθέντες κοντά σε καφετέριες στο κέντρο της Καλαμάτας. Ένα δεύτερο πρόβλημα που δήλωσαν 25 πολίτες είναι το κυκλοφοριακό που δημιουργείται έξω από συγκεκριμένα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, το οποίο σε συνδυασμό με το προηγούμενο δημιουργεί πολλά προβλήματα.

Αρκετοί πολίτες δήλωσαν ότι στην περιοχή του κέντρου η κυκλοφοριακή συμφόρηση που δημιουργεί η ανεξέλεγκτη στάθμευση αυτοκινήτων και μοτοσικλετών είναι τεράστια. Οι δρόμοι είναι απροσπέλαστοι εξ' αιτίας των παρκαρισμένων αυτοκινήτων σε διπλή στάθμευση και μερικά πεζοδρόμια είναι γεμάτα από κάθε είδους παρκαρισμένα και διπλοπαρκαρισμένα οχήματα. Επίσης, εξέφρασαν παράπονα για την ελλιπή παρουσία της αστυνομίας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών.

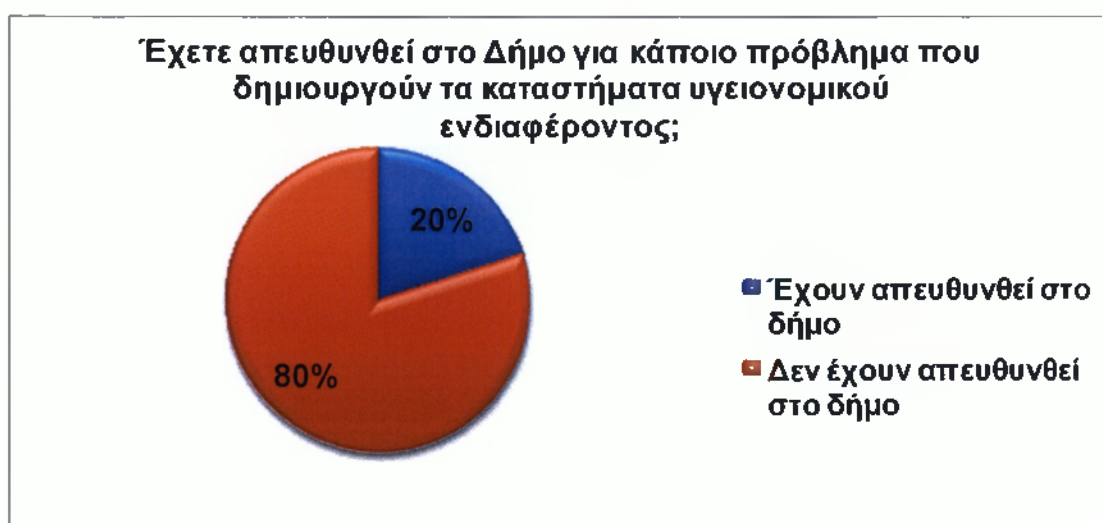
Παντελής έλλειψη ελέγχων, ωστόσο, παρατηρείται και όσον αφορά την ηχορύπανση που προκαλείται από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, όπως δήλωσαν κάποιοι πολίτες. 10 πολίτες παραπονέθηκαν για την ηχορύπανση που προκαλούν οι θαμώνες και 12 για την ηχορύπανση εξαιτίας της έντονης μουσικής. Ακόμη, 7 παραπονέθηκαν για τα απορρίμματα που αφήνουν οι θαμώνες, 5 για την μη τήρηση του ωραρίου λειτουργίας και 3 για την έλλειψη ελεύθερων χώρων και πρασίνου στις περιοχές όπου υπάρχουν πολλά καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Τέλος, 2 δήλωσαν πως νιώθουν ανασφάλεια από τους θαμώνες των καταστημάτων αυτών. (Και σε αυτή την ερώτηση οι πολίτες μπορούσαν να δώσουν πάνω από μια απαντήσεις.)

Στην επόμενη ερώτηση, ζητήθηκε από τους πολίτες να δηλώσουν κατά πόσο ο δήμος Καλαμάτας ανταποκρίνεται στο χρέος που έχει να επιλύει τα προβλήματα που προαναφέρθηκαν. Οι περισσότεροι, δηλαδή οι 26, είπαν πως ο δήμος ανταποκρίνεται στοιχειωδώς, ενώ 22 πιστεύουν πως η ανταπόκριση του δήμου είναι πολύ μικρή. Μάλιστα 3 είπαν πως οι υπηρεσίες του Δήμου δεν κάνουν τίποτα, ενώ μόνο 9 από τους 60 βλέπουν θετικά τις υπηρεσίες του δήμου. Τα αποτελέσματα από την ερώτηση αυτή απεικονίζονται στο σχήμα 5.

Σχήμα 5: Βαθμός ανταπόκρισης δήμου στα προβλήματα από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος

Στην επόμενη ερώτηση ρωτήθηκαν εάν έχουν ζητήσει ποτέ τη συνδρομή του δήμου για κάποιο πρόβλημα που δημιουργούν τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Οι περισσότεροι (48 άτομα) είπαν πως δεν το έχουν κάνει ποτέ.

Σχήμα 6: Αριθμός δημοτών που απευθύνθηκαν στο δήμο

Στη συνέχεια ζητήθηκε από αυτούς τους 48 δημότες, να πουν το λόγο που δεν έχουν απευθυνθεί ποτέ σε κάποια υπηρεσία του δήμου. Οι λόγοι φαίνονται στο σχήμα 7. Παρατηρούμε λοιπόν πως οι πολίτες δε ζητάνε τη συνδρομή του δήμου κυρίως επειδή πιστεύουν πως ούτως ή άλλως η κατάσταση δε θα άλλαζε, ενώ εξίσου μεγάλη εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι αρκετοί πολίτες απλά αδιαφορούν και δεν κάνουν κάτι για να λυθεί το πρόβλημα.. Επίσης, 9 άτομα είπαν πως γνώριζαν ή ήταν φίλοι με τον ιδιοκτήτη του καταστήματος και έτσι δεν ήθελαν να του δημιουργήσουν κάποιο πρόβλημα. 7 πολίτες είπαν πως το πρόβλημα δεν ήταν τόσο σοβαρό και δεν τους ενοχλούσε πολύ, ώστε να πάνε στο δήμο. Τέλος, 5 άτομα είπαν πως απλά δε γνώριζαν που ακριβώς έπρεπε να πάνε στο δήμο για παράπονα ή για να κάνουν καταγγελία.

Σχήμα 7: Λόγοι που δεν απευθύνθηκαν στο δήμο

Από τους 60 δημότες, οι 12 απάντησαν όμως πως έχουν απευθυνθεί στο δήμο. Τα προβλήματα που είχαν ήταν η ηχορύπανση από τη μουσική και το κυκλοφοριακό. Μάλιστα οι 5 είπαν πως το καλοκαίρι κυρίως ζητούν τη συνδρομή του δήμου για καφετέριες ή beach bar. Στο σχήμα 8 φαίνονται οι απαντήσεις τους.

Σχήμα 8: Πρόβλημα για το οποίο απευθύνθηκαν στο δήμο

Εντύπωση όμως προκαλούν οι απαντήσεις των 12 αυτών δημοτών στην επόμενη ερώτηση. Τους ζητήθηκε λοιπόν να μας πουν εάν ο δήμος Καλαμάτας έχει ανταποκριθεί στο αίτημα τους για να λύσει κάποιο πρόβλημα ενός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος. **Όλοι όμως οι πολίτες δήλωσαν πως ο δήμος ανταποκρίθηκε αλλά το πρόβλημα δε λύθηκε!**

Η τελευταία ερώτηση ήταν πάλι για τους δημότες που έχουν ζητήσει συμπαράσταση από το δήμο Καλαμάτας για κάποιο πρόβλημα. Τους ρωτήθηκε εάν έχουν απευθυνθεί κάπου αλλού για το πρόβλημα αυτό και από τους 12, οι 4 απάντησαν αρνητικά και οι 8 είπαν πως έχουν ζητήσει τη βοήθεια από την αστυνομία. (βλέπε σχήμα 9).

Σχήμα 9: Άλλες υπηρεσίες που απευθύνθηκαν για να λύσουν τα προβλήματα από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος

Τέλος, στους 8 που απευθύνθηκαν στην αστυνομία, τους ζητήθηκε να σχολιάσουν κατά πόσο και εάν λύθηκε το πρόβλημά τους. Οι 3 είπαν πως λύθηκε σε μεγάλο βαθμό, οι 4 πως η κατάσταση συνέχισε όπως ήταν πριν και 1 πως το πρόβλημα λύθηκε τελείως. (βλέπε σχήμα 10)

Σχήμα 10: Βαθμός που οι άλλες υπηρεσίες έλυσαν το πρόβλημα τους

Συμπεράσματα

Ο δήμος Καλαμάτας δίνει άδειες στις κατηγορίες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος που αναφέρονται στα άρθρα 37,38, 39, 49, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 50 στην Αιβ/ 8577/ 1983 Υγειονομική διάταξη. Ως εκτελεστικό όργανο, διαβιβάζει κάθε καταγγελία στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα. Όσον αφορά τα μέτρα που μπορεί να πάρει ένας δήμος, αυτά είναι η προσωρινή ανάκληση της άδειας των καταστημάτων, η οριστική ανάκληση και η σφράγιση. Ωστόσο, το κύριο πρόβλημα του δήμου είναι η έλλειψη επαρκούς προσωπικού για τον έλεγχο των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να φέρει εις πέρας τους ελέγχους που θα έπρεπε να κάνει στο δήμο Καλαμάτας. Έτσι, δημιουργούνται παράπονα εκ μέρους των πολιτών αφού τα καταστήματα παρανομούν επειδή οι έλεγχοι που γίνονται σε αυτά είναι περιορισμένοι. Θα έπρεπε λοιπόν η αρμόδια υπηρεσία του δήμου να συνεργαστεί με τη δημοτική αστυνομία ώστε οι έλεγχοι να είναι πιο μαζικοί και πιο οργανωμένοι.

Επιπλέον, από την έρευνα που διεξήχθη στο δήμο Καλαμάτας, προέκυψε ότι το κύριο πρόβλημα των δημοτών περί τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, είναι η ηχορύπανση, αν και ο δήμος απλά διαβιβάζει τις καταγγελίες στα αρμόδια ελεγκτικά όργανο. Ελέγχει συνολικά 2900 καταστήματα και σαν μέτρα που λαμβάνει όταν αυτά παρανομούν, είναι η προσωρινή ή οριστική ανάκληση της άδειας τους και η σφράγιση τους.

Όσον αφορά τη δημοτική αστυνομία φαίνεται πως ο μόνος έλεγχος που πραγματοποιούν είναι ο έλεγχος κοινόχρηστων χώρων, εξαιτίας του ότι έχουν μεγάλη έλλειψη σε προσωπικό. Έτσι, φαίνεται πως είναι αρκετά πιο ενισχυμένος ο ρόλος της αστυνομίας, η οποία φαίνεται να παρεμβαίνει κυρίως για λόγους μη τήρησης του ωραρίου ή εξαιτίας του κυκλοφοριακού γύρω από αυτά τα καταστήματα. Επίσης, πολλές είναι και οι παραβάσεις που γίνονται σχετικά με την άδεια λειτουργίας ή την άδεια μουσικής, όπου η αστυνομία φαίνεται πως υποβάλλει συνήθως μήνυση σε τέτοιες περιπτώσεις.

Επιπλέον, σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην Υγειονομική Υπηρεσία σχετικά με τον έλεγχο καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, είναι αρμόδια για την έγκριση της άδειας λειτουργίας ενός

νέου καταστήματος. Ακόμη, πραγματοποιεί επιθεωρήσεις και ανάλογα κάνει μηνύσεις ή συστάσεις. Το βασικότερο πρόβλημα που έχει η υγειονομική Υπηρεσία, όπως και η δημοτική αστυνομία αλλά και η αστυνομία, είναι η έλλειψη επαρκούς προσωπικού.

Ακόμη, στην έρευνα που έγινε σε απλούς δημότες, αποδείχθηκε πως έχουν αρκετά παράπονα για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος και κυρίως εξαιτίας της μουσικής και του κυκλοφοριακού στο κέντρο της πόλης. Τέλος, φαίνεται πως τα προβλήματα παραμένουν παρά τις ενέργειες που κάνει ο δήμος για να τα λύσει, αφού όπως αναφέρθηκε παραπάνω, υπολείπεται σε προσωπικό εξαιτίας της έλλειψης οικονομικών πόρων για να κάνει επαρκή αριθμό προσλήψεων ελεγκτών στην δημοτική αστυνομία, για τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.

Βιβλιογραφία

Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1991

Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, Εκδόσεις Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 2006

Σολδάτου, Δ., Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας και οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ, Εκδόσεις Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη, 1999

Μπεσίλα ,Ε., Τοπική Αυτοδιοίκηση, Εκδόσεις Σακκουλά,. Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2004

Σπηλιωτόπουλος, Ε., Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα., Εκδόσεις Σακκουλά., 2001.

Σωτηρέλης, Γ., Η μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2006,

Σωτηρέλης, Γ., Μελέτη επιστημονικής επιτροπής του ΙΤΑ: Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, ΚΕΔΚΕ-ΙΤΑ, Νοέμβριος 2005

Τριανταφυλλοπούλου, Α., Οι επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, Ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης, Αθήνα, 2004.

Χλέπας, Ν., Πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση Θεωρητικές αναζητήσεις και θεσμικές μεταμορφώσεις, Εκδόσεις Σακκουλά, Αθήνα- Κομοτηνή, 1994

Ίντερνετ

<http://www.ecocrete.gr/index.php>

<http://www.madata.gr/epikairoτητα/politics>

<http://www.cityofathens.gr>

<http://www.ypes.gr>

<http://www.ita.org.gr/library/Downloads/docs>

<http://el.wikipedia.org>

<http://www.oleni.gov.gr>

<http://www.provataslaw.gr>

<http://www.skiadas.gr/el/shopsg.htm>

<http://www.inews.gr/39/ipourgiki-apofasi-gia-ti-sfragisi-katastimaton-ki-epicheiriseon-apo-tous-dimous.htm>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Επιθεωρήσεις Ιανουάριος 2009-Οκτώβριος 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Επιθεωρήσεις Ιανουαρίου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Επιθεωρήσεις Φεβρουαρίου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Επιθεωρήσεις Μαρτίου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Επιθεωρήσεις Απριλίου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Επιθεωρήσεις Μαΐου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Επιθεωρήσεις Ιουνίου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Επιθεωρήσεις Ιουλίου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Επιθεωρήσεις Αυγούστου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Επιθεωρήσεις Σεπτεμβρίου 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: Επιθεωρήσεις Οκτωβρίου 2009

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ**

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	1
ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	2
ΑΝΘΥΓ. ΕΣΤΙΕΣ	15
ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΑ	2
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ- ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	11
ΚΑΦΕ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	6
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ	2
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	3
ΚΟΛΥΜ. ΔΕΞΑΜΕΝΗ	3
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	1
ΚΙΝΗΤΗ ΚΑΝΤΙΝΑ	1
ΔΗΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΝΕΡΟΥ	1
ΚΥΛΙΚΕΙΑ	3
SUPER MARKET	2
ΠΡΑΤ. ΖΑΧ & ΑΡΤΟΥ	1
ΚΕΝΤ. ΑΓΟΡΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	1
ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ	1
ΠΑΓΟΠΟΙΕΙΟ	1
ΚΟΥΡΕΙΑ- ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	1
ΚΑΤ/ΜΑ ΨΙΛΙΚΩΝ	2
ΠΥΡΗΝΕΛΟΥΡΓΕΙΟ	1
ΚΑΒΑ	1
ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ	1
ΠΙΤΣΑΡΙΕΣ	5
ΓΕΝΙΝΟ ΣΥΝΟΛΟ	68

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 8

ΜΗΝΥΣΗ

ΑΔΕΙΕΣ 18

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΚΑΦΕΝΕΙΑ	3
ΟΙΚΟΣΙΤΑ	2
ΣΤΑΥΛΟΙ	3
ΑΝΘΥΓ. ΕΣΤΙΕΣ	13
ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΑ	12
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ- ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	18
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	1
ΚΑΦΕ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	7
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ	2
ΣΦΑΓΕΙΑ	1
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	1
ΚΟΛΥΜ. ΔΕΞΑΜΕΝΗ	2
ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	5
ΟΠΩΡΟΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	2
ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΝΕΡΟΥ	1
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΡΟΦ.	2
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ	1
ΚΥΛΙΚΕΙΑ	15
SUPER MARKET	1
ΠΡΑΤ. ΖΑΧ & ΑΡΤΟΥ	1
ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ	2
ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ	1
ΚΟΥΡΕΙΑ- ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	2
ΚΑΦΕ ΙΝΤΕΡΝΕΤ	3
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΧΩΡΙΣ ΠΑΡ/ΣΤΗΡΙΟ	1
ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	2
ΚΑΒΑ	1
ΜΑΝΙΚΙΟΥΡ-ΠΕΝΤΙΚΙΟΥΡ	1
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	107

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 12
ΜΗΝΥΣΗ 2
ΑΔΕΙΕΣ 9

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΟΙΚΟΣΙΤΑ ΖΩΑ	3
ΑΝΘΥΠΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ	21
ΚΑΤ. ΨΙΛΙΚΩΝ	3
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	15
ΚΑΦΕ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	2
ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΑ	3
ΣΤΑΥΛΟΙ	1
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ	8
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ	11
ΚΙΝΗΤΕΣ ΚΑΝΤΙΝΕΣ	1
ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΙΑ ΓΟΥΡΝΟΠΟΥΛΕΣ	1
ΤΑΒΕΡΝΕΣ	1
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	9
ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ	2
ΔΗΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΝΕΡΟΥ	1
ΚΥΛΙΚΕΙΑ	39
SUPER MARKET	2
INTERNET ΚΑΦΕ	1
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	5
ΚΑΦΕΝΕΙΑ	3
ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΑ	1
ΠΡΑΤ. ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	3
ΜΠΟΥΓΑΤΣΑΔΙΚΑ	1
ΜΠΑΡ	2
ΜΙΚΤΟ ΚΑΤΑΣΤ. ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1
ΠΡΑΤ. ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣ.	1
ΟΙΝΟΜΑΓΕΙΡΕΙΟ	1
ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	1
ΚΟΥΡΕΙΑ	3
ΠΡΑΤ. ΑΡΤΟΥ	1
ΠΩΛ. ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΩΝ ΖΩΩΝ -ΩΔΙΚΩΝ ΠΤΗΝΩΝ	1
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤ.	2
ΜΑΝΙΚΙΟΥΡ -ΠΕΝΤ.	1
ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ ΑΥΤ/ΝΩΝ	1
ΑΠΟΘ. ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ	3
ΠΑΓΟΠΟΙΕΙΑ	1
ΠΙΤΣΑΡΙΕΣ	2
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	5

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 163
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 25
ΜΥΝΗΣΗ 10

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΟΙΚΟΣΙΤΑ ΖΩΑ	1
ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ	15
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	18
ΚΑΦΕ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	1
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ	28
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ	10
ΚΙΝΗΤΕΣ ΚΑΝΤΙΝΕΣ	1
ΤΑΒΕΡΝΕΣ	4
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	9
ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ	5
ΚΥΛΙΚΕΙΑ	2
SUPER MARKET	14
INTERNET ΚΑΦΕ	1
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	3
ΚΑΦΕΝΕΙΑ	4
ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΑ	7
ΠΡΑΤ. ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	3
ΠΡΑΤ. ΑΡΤΟΥ	8
ΕΡΓ. ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	2
ΒΙΟΤΕΧ. ΑΛΛΑΝΤΟΠΟΙΙΑΣ	2
ΕΠ. ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΨΙΛΙΚΩΝ	1
ΚΟΥΡΕΙΟ	1
ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	1
ΜΑΝΙΚΙΟΥΡ ΠΕΝΤΙΚΙΟΥΡ	1
ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ	1
ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ	1
ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	1
ΑΛΛ. ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ	3
ΕΡΓ. ΑΡΤΟΠΟΙΑΣ	1
MINI MARKET	1
ΟΠΕΝ ΜΠΑΡ	4
ΑΠΟΣΤΕΩΣΗ & ΣΥΣ. ΝΩΠΩΝ ΚΡΕΑΤΩΝ	2
ΑΠΘΘ. ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΩΝ ΧΟΝ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ	3
ΠΡΑΤ. ΓΑΛ. ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	1
ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΟΠΩΛΕΙΟ	2
ΚΑΒΑ	1
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ - ΚΑΦΕ	2
ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ	1
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	11
ΚΑΤ. ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΩΝ	2
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	3

ΓΕΝΙΝΟ ΣΥΝΟΛΟ 183

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 21

ΜΥΝΗΣΗ 3

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

ΜΗΝΟΣ ΜΑΪΟΥ 2009

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΟΙΚΟΣΙΤΑ ΖΩΑ	6
ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ	25
ΕΡ. ΔΕΡΜΑΤΟΣΤΙΣΙΑΣ	2
ΕΠΟΧ. ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ -ΚΑΦΕ	3
ΠΙΤΣΑΡΙΕΣ	2
ΨΙΔΙΚΑ	1
ΟΙΝΟΜΑΓΕΙΡΕΙΟ	2
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	26
ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΑ	3
ΔΕΙΓΜ. ΝΕΡΟΥ	1
ΚΑΦΕ ΟΥΖΕΡΙ	1
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ	3
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ	7
ΚΙΝΗΤΕΣ ΚΑΝΤΙΝΕΣ	2
ΤΑΒΕΡΝΕΣ	2
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	7
ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ	12
ΚΥΛΙΚΕΙΑ	1
SUPER MARKET	1
INTERNET ΚΑΦΕ	1
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	3
ΚΑΦΕΝΕΙΑ	2
ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΑ	3
ΠΡΑΤ. ΑΡΤΟΥ	2
ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	2
ΜΑΝΙΚΙΟΥΡ ΠΕΝΤΙΚΙΟΥΡ	1
ΑΝΑΠΗΡ.ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ	2
ΟΠΕΝ ΜΠΑΡ POOL BAR	3
ΚΑΒΑ	1
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ - ΚΑΦΕ	3
ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ	2
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	4
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	6

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 142
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 26

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2009

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΚΑΦΕ -ΕΣΤ. ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΑ	15
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	6
ΚΑΦΕΝΕΙΑ	3
ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΑ	2
ΤΑΒΕΡΝΕΣ	5
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	2
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	7
ΕΡΓΑΣΤ. ΑΡΤΟΥ	1
ΣΤΑΥΛΟΙ	1
ΟΙΚΟΣΙΤΑ	3
ΚΑΦΕ-INTERNET	1
ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ	1
ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΑ	1
ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ	3
ΠΡ.ΑΡΤΟΥ	2
ΓΡ. ΤΕΛΕΤΩΝ	1
ΔΕΙΓ. ΝΕΡΟΥ	1
ΕΡΓΑΣΤ. ΤΡΟΦ.	1
ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ	2
ΥΠΑΙΘΡ. ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ	1
ΑΝΘ.ΕΣΤΙΕΣ	26
ΚΑΦΕ- ΜΠΑΡ	12
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚ.	2
ΟΠΕΪ ΜΠΑΡ	2
ΠΡ. ΖΑΧ/ΚΗΣ	1
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ	2
ΚΟΛΥΜΒ. ΔΕΞΑΜΕΝΗ	8
ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	1
SUPER MARKET	1
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	114
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	21
ΜΗΝΥΣΗ	1
ΑΔΕΙΕΣ	16

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΙΟΥΛΙΟΥ

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΟΙΚΟΣΙΤΑ ΖΩΑ	3
ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ	30
ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ	2
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	27
ΚΑΦΕ ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	4
ΠΑΙΔ. ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ	3
ΣΤΑΥΛΟΙ	3
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ	3
ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	2
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ	3
ΚΑΦΕΝΕΙΑ	9
INTERNET CAFÉ	3
ΤΑΠΗΤΟΚΑΘΑΡΗΣΤΗΡΙΑ	1
ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΑΡΤΟΥ	1
ΟΧΗΜΑ ΕΙΔ. ΖΑΧΑΡ.	1
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	1
ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡ.	1
CAMPING	1
OPEN BAR	8
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ	2
ΚΙΝΗΤΕΣ ΚΑΝΤΙΝΕΣ	2
ΜΑΝΙΚΙΟΥΡ ΠΕΝΤΙΚΙΟΥΡ	1
ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ	2
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	8
ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ	15
ΔΗΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΝΕΡΟΥ	5
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	13
SUPER MARKET	3
ΠΙΤΣΑΡΙΕΣ	1
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	9

ΓΕΝΙΝΟ ΣΥΝΟΛΟ 167

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 26

ΜΥΝΗΣΗ 2

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2009**

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΟΙΚΟΣΙΤΑ ΖΩΑ	7
ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ	34
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	20
ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ	1
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	11
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	1
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ	5
ΕΡΓ. ΠΑΓΟΥ	1
ΠΡ.ΓΑΛΑΚΤΟΣ -ΚΑΦ. ΞΗΡ. ΚΑΡΠΟΙ	1
ΠΑΙΔΟΤΟΠΟΣ	2
ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ	3
ΚΑΝΤΙΝΑ	4
ΛΟΥΝΑ ΠΑΡΚ	1
ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΦΕ	2
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	2
ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΑ	9
ΟΠΕΝ ΜΠΑΡ	2
ΤΑΒΕΡΝΕΣ	2
ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	1
ΠΡΑΤ. ΑΡΤΟΥ ΖΑΧ.	5
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	3

**ΓΕΝΙΝΟ ΣΥΝΟΛΟ 117
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 24
ΜΗΝΥΣΗ 4**

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2009**

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΟΙΚΟΣΙΤΑ ΖΩΑ	6
ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ	38
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	11
ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΟΠΩΛΕΙΟ	1
ΟΧ. ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ	1
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ	5
ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΟΣΤΩΝ	2
ΣΤΑΥΛΟΙ	1
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	2
ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ	6
ΚΑΝΤΙΝΑ	1
ΚΥΛΙΚΕΙΑ	2
SUPER MARKET	1
INTERNET ΚΑΦΕ	3
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	3
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	3
ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΑ	2
ΜΠΑΡ	1
ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΑ	1
ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	1
ΚΟΥΡΕΙΑ	1
ΠΡΑΤ. ΑΡΤΟΥ ΖΑΧ.	1
ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡ. ΜΟΥΣΤΟΥ ΜΕΤΑΦ.	1
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΡΓΓΕΛΙΑ	1
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	4

ΓΕΝΙΝΟ ΣΥΝΟΛΟ 99

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 36

ΜΗΝΥΣΗ 4

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΣ 2009

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ	
ΟΙΚΟΣΙΤΑ ΖΩΑ	5
ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΣΤΙΕΣ	14
ΚΑΦΕ ΜΠΑΡ ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΑ	4
ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΟΠΩΛΕΙΟ	1
ΤΑΒΕΡΝΕΣ	1
ΟΧ. ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ	1
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ-ΚΑΦΕΝΕΙΑ	7
ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΟΣΤΩΝ	2
ΑΠΟΘ. ΧΟΝΔΡ.ΕΜΠ. ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1
ΣΤΑΥΛΟΙ ΧΟΙΡΟΣΤΑΣΙΑ	1
ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	3
ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ	1
ΚΑΤ. ΨΙΛΙΚΩΝ	1
ΚΙΝΗΤΗ ΚΑΝΤΙΝΑ	1
ΚΥΛΙΚΕΙΑ	32
ΜΑΓΕΙΡΕΙΟ	1
ΚΡΕΟΠ.-ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ	1
ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΦΕ	1
ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΑ	4
ΙΑΤΡΕΙΟ	1
ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΑ	35
ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΑ	7
ΜΠΑΡ	2
ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΑ	1
ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΑ	1
ΠΙΤΣΑΡΙΕΣ	3
ΠΡΑΤ. ΑΡΤΟΥ ΖΑΧ.	3
ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ	1
ΚΑΦΕΟΙΝΟΠΟΙΑ	2
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	1

ΓΕΝΙΝΟ ΣΥΝΟΛΟ 139

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ 33

ΜΗΝΥΣΗ 4

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ